

misli

*Pogledal sem v jamo
nedavno skopano,
šest čevljev globoko, tri čevlje široko,
pogledal sem v postelj človeku poslano,
ki meja je mislim letečim visoko.*

*Glasove bridké je srce zdihovalo,
roké so se s silo na prsih sklenile,
trohljivosti grozno zaklical sem hvalo,
da jek so zamolkel dajale gomile.*

/ Simon Jenko /

Slovenija

Moja dežela

THOUGHTS
LETO-YEAR 38
NOVEMBER

Naslovna stran: Pri tem znamenju v spomin pokojnim na gričku Slovenskega društva Melbourne v novembru skupno pomolimo za rajne.

+ + +

DEJSTVO, ki ga niti nasprotniki MISLI ne morejo zanikati, je ta, da je naša revija nujni vir vsakemu, ki zbira podatke o avstralskih Slovenih ter hoče o njih pisati poljudne članke ali znanstvene razprave. MISLI so vsa leta bogati – in sprva ter za marsikaj še zdaj celo edini – vir, ki ga je nujno upoštevati. Bral sem že članke raznih poročevalcev, ki so Bog vedi na kakšen račun potovali po Avstraliji, pa se ("iz previdnosti, ker bom doma vprašan," je eden teh pojasnil) ognili našega verskega in kulturnega središča ter seveda poročanja v MISLIH. Kako ozko in enostransko poročanje, ki se je zadnji čas res malo izboljšalo, a prej: kot da bi slovenske cerkve in tudi razne dejavnosti z njimi vred ne obstajale na peti celini . . .

Če se ustavimo samo pri novembrski številki: vsako leto objavimo imena vseh pokojnih, v Avstraliji umrlih rojakov v dobi od novembra prejšnjega leta pa do sedanjega. In še vedno dodajamo imena, za katera zvemo včasih tako mimogrede. Seznam seveda ni popoln in nikoli ne bo, a popolnejšega tudi ni najti.

In ker smo že pri tem: spet pozivam vse bralce MISLI, zlasti v krajih, kjer ni rednega obiska slovenskega duhovnika, na sodelovanje. Če ne najdeš pokojnega znanca v Matici mrtvih, sedi in nam pošlji osnovne podatke: ime in priimek, datum in kraj rojstva ter datum in kraj smrti. Za trud že vnaprej: Bog povrnil!

– Urednik in upravnik

3 KNJIGE! KNJIGE! KNJIGE!

Poština v ceni knjig ni vključena, če vam jih moramo poslati po pošti.

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA, I. DEL (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I), je došel iz ZDA in je spet naprodaj. Žal je drugi del pošel in nove izdaje najbrz ne bo. – Izdal Slovenian Research Center of America – Cena 12.– dolarjev.

SLOVENSKO SLOVSTVO – BERILO (SLOVENIAN LITERARY READER) – A. L. Ceferin (ed.) – Cena 11.– dolarjev.

SLOVENSKE NARODNE PESMI – SLOVENIAN FOLK SONGS – A. L. Ceferin (ed.) – Cena knjižice z audio - kaseto vred 6.– dolarjev.

ANGLEŠKO-SLOVENSKI in SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi, žepna izdaja. – Komac - Škrlič – Cena 12.– dolarjev.

OBRISI DRUŽBENE PREOSNOVE – Knjiga esejev Dr. Marka Kremzarja (Argentina) o preosnovi družbe. – Cena 10.– dolarjev.

LJUDJE POD BIČEM – Trilogija izpod peresa Karla Mauserja iz življenja v Sloveniji med revolucijo in takoj po njej. Zares vredna branja. – Cena vsem trem delom skupaj 12.– dolarjev.

ŠKOF ROŽMAN, I., II. in III. del. – Obsežno delo dr. J. Kolariča, podprto s številnimi dokumenti. Cena vseh treh zajetnih knjig skupaj je 40.– dolarjev. (Posamezne knjige: 7.–, 9.– in zadnja 28.– dolarjev.)

STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSLEM, I. del. – Odlična študija razvoja dogodkov 1941 – 1945 v Sloveniji. Spisal Stane Kos, izdala Samozaložba v Rimu. Cena 13.– dolarjev.

POLITIKA IN DUHOVNIK – Zanimivo domače pisana avtobiografija pokojnega izseljenskega duhovnika v Angliji Msgr. Ignacija Kunstlja. Cena 2.– dolarja.

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO – Izjave prič o teharških dogodkih v letu 1945 po končani revoluciji. – Cena 2.– dolarja.

V ROGU LEŽIMO POBITI – Opisuje Tomač Kovač, priča pokola tisočev po končani revoluciji leta 1945. – Cena 2.– dolarja.

PISMA MRTVEMU BRATU (cena 12.– dol.), topli spomini na brata; **PRED VRATI PEKLA** (cena 8.– dol.), o zaporih po vojni - F. Sodja CM

VOJNA IN REVOLUCIJA – Roman Franka Bükviča na 708 straneh je izšel v Argentini – Cena broširani knjigi je 15.– dolarjev.

ČASOMER ŽIVLJENJA – Avtobiografska razmisljanja je zapisal Lev Detela, Avstrija. Knjiga je izšla v Argentini – Cena 13.– dolarjev.

CERRO SHAIHUEQUE – Pisatelj je naš argentinski planinec Vojko Arko in to ni njegova prva knjiga o gorah. – Cena 10.– dolarjev.

misli

(THOUGHTS) – Religious and Cultural Monthly in Slovenian Language. – Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji. – Ustanovljen (Established) leta 1952. – Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia. – Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji. – Urejuje in upravlja (Editor and Manager) FR. BASIL A. VALENTINE, O.F.M., M.B.E., BARAGA HOUSE

19 A'BECKETT ST., KEW, VIC. 3101 – Tel. (03)861 7787 – Poštni naslov: MISLI, P.O. BOX 197, KEW, VIC. 3101 – Naročnina za leto 1989 (Subscription) \$ 8.–, izven Avstralije (Overseas) \$ 15.–; letalsko s posebnim dogovorom. – Naročnina se plačuje vnaprej. – Poverjeničstvo MISLI imajo vsa slovenska verska središča v Avstraliji. – Rokopisov ne vračamo. – Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema. – Za članke objavljene s podpisom odgovarja pisec sam. – Stava in priprava strani (Typing and lay out): MISLI, 19 A'Beckett Street, Kew, Vic. 3101 – Tisk (Printing): Distinction Printing, 164 Victoria Street, Brunswick, Victoria 3056. Telephone: (03) 387 8488

božje

misli

Leto

38

in

št.

človeške

11

NOVEMBER 1989

VSEBINA:

- Svet nam je spomin nanj — Ob
30 - letnici smrti škofa - trpina
dr. G. Rožmana — stran 289
- Bil si prerok . . . — Iz pesnitve
Marjana Jakopiča — stran 291
- Mir v pravičnosti — Nadškof
dr. A. Šuštar — stran 292
- Ob odločilnih trenutkih
— Za komisijo Pravičnost in mir
Prof. dr. A. Stres — stran 293
- Matica pokojnih — stran 295
- Moja čudovita mama — črtica
— Hema — stran 297
- Pesem je spomin — Ob zbirki
V. Beličiča — Z. H. — stran 299
- Novembrsko domotožje
— pesem V. Beličiča — stran 299
- Tudi jaz sem rezultat vzgoje
— Cilka Žagar — stran 300
- Središče sv. Družine, Adelaide
— P. Janez — stran 301
- Izpod Triglava — stran 302
- Sveto pismo v našem slovstvu
Juda iz Kariota dramatika Ivana
Mraka — P. Tone — stran 304
- Središče sv. Rafaela, Sydney
— P. Valerijan — stran 306
- Premakljivi svečnik, roman
— Lojze Kozar — stran 308
- Naše nabirke — stran 308
- Ali res? — Ob knjigi M. Aaronsa
"Sanctuary" — stran 309
- Poročilo Macquarie univerze
— Prof. K. Goesch — stran 311
- Središče svetih Cirila in Metoda,
Melb. — P. Bazilij — stran 312
- Z vseh vetrov — stran 314
- Kotiček mladih — stran 316
- Križem avstralske Slovenije
— stran 317
- Smeh je zdrav . . . — stran 320

Svet nam je spomin nanj

NOVEMBER nam letos ob mislih na naše drage pokojne priključuje še eno smrt, ki je vredna spomina. Zanima me, ali jo bodo kaj omenili v domovini, kjer za resnico otrdeli režim po desetletjih blatenja in potvarjanja dejstev še vedno noče popraviti vnebovpijoče krivice. Mimo nas v Sloveniji v svetu pa ne sme in ne more iti brez omembe.

Letos 16. novembra poteče trideset let, ko je v bolnišnici sv. Aleša v ameriški Ljubljani, Clevelandu, ZDA, zatislil oči za ta krivični svet naš nekrvavi mucenec, ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Umrl je v sluhu svetosti in nič ne dvomim, da jih je v trenutku smrti odprl blaženi večnosti. Tam ni več krivic in preganjanja, tam hudobija in sovraštvo nimata več besede, vse je čisto in jasno. Tedaj so se zaključila dolga leta duševnega trpljenja, ki ga je pokojnik naravnost preroško zajel s prvim delom svojega škofovskega gesla: KRIŽA TEŽA . . . Pričel se je drugi del v objemu božje ljubezni: . . . IN PLAČILO. Da, Križa teža in plačilo! je bilo pomembno geslo našega velikega škofa-trpina, ki mu doma ob smrti še zvoniti niso smeli in njegov odhod s tega sveta ni smel biti niti omenjen.

Nekaj dni pred smrtjo je škof Gregorij rekel duhovniku, ki ga je obiskal: ". . . Smrt pride kot blagoslov . . . Samo v smrti dobi življenje svoj smisel in pomen in — pripravljen sem. Silno žal mi je človeka, ki ne veruje. Obžalujem ga, ko pride njegova zadnja ura . . ." Sama vdanost veje iz teh njegovih besed, kakor je vedno tako predano sprejemal vse krivice in laži, s katerimi so ga blatili v življenju. In niti v zadnjih urah pred smrtjo nobenega strahu ali težke vesti zaradi "zločinov", ki mu jih je naprtilo krivično sodišče. Ob neki priliki je povedal: "Noben večer nisem pozabil dati blagoslov tudi vsem svojim sovražnikom v domovini. Če imamo mi resnico in nas ona dviga, potem naj ta odpre pot tudi tistim, ki so v zmoti . . ." Med njegovimi zadnjimi besedami je bila prošnja: "Molite zame in molite za moje preganjalce, zaradi katerih moram toliko trpeti . . ." Ko se je pričel škofov smrtni boj, je v levici stiskal rožni venec ter poljubljal njegov križ, z desnico pa je podzavestno kar naprej in naprej delil blagoslov na vse strani, dokler ni med molitvijo bolniškega kaplana mirno izdihnil.

ROŽMANOVA
SKRIVNOST,

. . . ki jo je v pismu izdal slovenskemu duhovniku 9. nov. 1945, ko je ta ves potrt odhajal od njega in je škofa prosil, naj mu napiše nekaj besed v spomin:

„ . . . Ko sem silno težko sprejel crucis pondus (težo križa, kar je tudi prvi del Rožmanovega škofovega gesla - op. ur.) ob posvečenju, v tistih slavnostnih urah je bila moja duša zavita v vihar temnih slutenj — odtod moje škofovsko geslo — tedaj sem Bogu dal sebe na razpolago za vse žrtve, ki mi jih namerava naložiti, edino to sem ga prosil: naj kraljestvo božje ne trpi zaradi moje nesposobnosti in nevrednosti nobene škode. Tedaj sem Bogu daroval tudi sledeče: Naj umrjem v zaničevanju ali pozabljenju, naj bo moj grob neznan, naj me zgodovina še tako črno in krivično slika ali naj ostane tak spomin name v zgodovini ali pa naj ime čisto zgine, da se nikjer in nikdar ne omenja več — samo da bi kraljestvo božje rastlo, se utrjevalo v dušah, samo da bi čim več duš se zveličalo, samo da bi čast božja rastla in se večala.

Tako zna umirati samo pravični.

Šest dni so se v dolgih vrstah od škofa Rožmana poslavljali rojaki, ko je ležal ves spokojen na mrtvaškem odru v slovenski cerkvi sv. Lovrenca. Predno so ga odpeljali, so mu dali v krsto pest slovenske prsti, da je bil z njo pokopan dne 23. novembra pri Mariji Pomagaj, na ameriških Brezjah v Lemontu.

“Veliko slovensko srce ne utripa več,
kot jezero na večer se je umirilo,
kot goreča sveča v darovanju se použilo.
To veliko slovensko srce, ki ni poznalo ljubezni mejà,
to blago srce, ki je odpuščalo kot Kristus le zna. . .”

Večjega narodnjaka in zavednega Slovenca, kot je bil pokojni škof Rožman, bi res težko našel med našim narodom. A načrtna propaganda izkrivljenih “dejstev” je znala iz njega napraviti protinarodnega zločinca samo zato, ker je kot nadpastir hitro spoznal krinko komunizma in njegovo nevarnost za narod. Kar je imel prisilnih zvez z okupatorjem, so bile v pomoč rojakom po zaporih in internaciji, saj je skušal rešiti pred ustrelitvijo celo Toneta Tomšiča, tajnika slovenske komunistične partije. Ko pa je Tomšičeva mati hotela na škofovem sodnem procesu pričati njemu v prid, ji inscenirano sodišče tega ni dovolilo — kakor je “izgubilo” tudi vse številne dokumente, zbrane in oddane v škofovo obrambo. Upajmo, da bo le prišel čas — in morda niti ni več daleč — ko bo našemu škofu—trpinu vrnjena ukradena čast.

Žal mi je, a ta spomin na trideseto obletnico smrti moram končati s priznanjem, da je prav za to obletnico tudi iz Avstralije priletela na blagega škofa Rožmana nezaslužena pest blata. V Melbournu je izšla nedavno obsežna knjiga z naslo-

Spokojni mir je odseval z obraza škofa Rožmana, ko je ležal pri Sv. Lovrencu v Clevelandu

vom: Sanctuary! - Nazi Fugitives in Australia. Napisal jo je Mark Aarons, mednarodno priznani producent dokumentarnih oddaj na ABC. V njej dokazuje, da je Avstralija po vojni postala zatočišče številnih nacističnih zločincev. In za čuda: posebej se spravi v njej tudi na nas Slovence. Škofa Rožmana omenja nešteto krat — seveda kot vojnega zločinca — ter ponavlja o njem krivične obsodbe, ki so mu jih naprtli slovenski komunisti. Izkrivljenih dejstev in polresnic pri tem mrgoli, zato iskreno rečem, da je knjiga pisana zelo enostransko. V mojih očeh je kljub dokumentaciji povsem izgubila na verodostojnosti. Če je v opisovanju oseb drugih narodnosti oz. drugih dogodkov toliko netočnosti kot v poglavjih, ki se tičejo nas Slovencev in naših medvojnih razmer, potem je knjiga daleč od resnice in kaj malo vredna.

Res pisana beseda žal ostane in ima svojo moč, za dobro ali za zlo. Glede našega škofa Rožmana en dokaz več, kako se peklo trudi, da bi njegovo ime ostalo umazano. Imam občutek, da se satan celo trideset let po njegovi smrti boji resnice, ki pa bo končno le zmagala. Mora zmagati, kajti Bog je Resnica!

*BIL SI PREROK naši zemlji, ki nekdanj je bila pesem,
lastavičje gnezdo tiho, polno sreče in življenja.
Zemlja sveta, dih Dobrote, delo večnega Kiparja,
ki je klesal snežne gore, ki zrahljal nam je gorice,
blagoslovil je vasice — da življenje so rodile. . .*

*Pa prišli preroki tuji, s tujih cest, so v vas slovensko,
tuji naši verni duši, tuji našemu življenju . . .
Govorili so, da oni, oni — večna so Resnica.*

*Takrat vstal si, Jeremija — Jeremija, knez slovenski.
Vstal si, nisi bal se zase, ni bilo te strah obsodbe.
V zmedi strašni — prav peklenski —
padle so besede jasne, padle so besede glasne:
"Dragi moji, vpiti moram, ker ljubezen v to me sili . . .
Daj, razsvetli zaslepljenca, da spoznajo čas usodni,
daj, da vrnejo se k Bogu, k Tebi, Večni, po Mariji!"
Mnogi pač so poslušali, mnogi trdi so ostali . . .
Ti pa, kakor Jeremija, molil si in v srcu plakal. — — —
Čas beži, bežijo leta, a nad narodom osveta
je krvavi sad rodila.*

/Iz daljše pesnitve Marjana Jakopiča/

To daritev sem mnogokrat ponavljal in jo nocoj zopet ponovim:

Gospod, sprejmi to žrtvico, če je Tebi všeč in če služi Tvoji časti in zveličanju duš! In če bi zdaj Gospod sprejel to mojo žrtvico? Če bi me "prijel za besedo", ali naj javkam? Ali ne moram le reči: Hvala Ti, sveti Gospod; da se poslužiš mene ne vrednega za svoje svete cilje? Hvalimo Gospoda za vse, prav za vse! (. . .) Naj Vam in za Vas še to povem: Imejte vedno in pri vsem samo en cilj: Tvoja čast, Gospod! Tvoja čast v moji duši, v dušah vernikov, v Cerkvi, pri otrocih, pri odrasčajoči mladini itd., itd. — samo Tvoja čast, ne moja, ne minljivi cilji, nič nižjega kot neskončno sveti Bog. On Vam bodi cilj in nagib vsemu delu, molitvi, žrtvam. . ."

MIR v pravičnosti

Kanadski Slovenci vsako leto poromajo v Midland, na kraj kanadskih mučencev. Tam so že pred leti postavili križ v spomin našim žrtvam druge svetovne vojne, zlasti vrtnjemcem iz Vetrinja. Letos se jim je pridružil tudi ljubljanski nadškof DR. ALOJZIJ ŠUŠTAR. Tu so njegove besede za to priliko. Ob njih še mi zmolimo očenaš za pokojne in za naš preiskušani narod, da bi ga Bog obvaroval novih grozot.

NA tem romanju smo povezani s tolikimi našimi rojaki, ki se te dni, pretekle dni in pa tudi prihodnje dni zbirajo na različnih krajih v domovini in po svetu na romanja. So pa nekateri kraji in nekatere priložnosti, ki dajejo romanju še prav poseben pomen. Tak kraj je tu, zaradi kanadskih mučencev in zaradi obiska papeža Janeza Pavla II. In taka posebna priložnost je zato, ker se v spoštovanju spominjamo vseh žrtev, posebno tistih, ki so v plemenitem boju in prizadevanju za krščanske vrednote, za svobodo in za pravičnost žrtvovali svoje življenje, da v veliko primerih niti ne vemo, kjer sonašli svoj grob. Vemo pa, da so našli svoje plačilo pri Bogu.

Taka romanja pa imajo svoj pomen tudi zato, da se za trenutek ustavimo, da utrdimo svojo vero, svoje zaupanje in svojo pripravljenost vztrajno in zvesto nadaljevati svoj pot.

Prvega septembra letos so se zbrali v Varšavi zastopniki vseh velikih verstev, da bi ob 50-letnici začetka druge svetovne vojne molili vsak na svoj način za mir. In geslo tega svetovnega srečanja je bilo: Nikdar več vojne, nikdar več kaj tako hudega, kakor nam je prinesla zadnja vojna!

In tudi mi Slovenci hočemo prositi, vse storiti in si prizadevati, da bi se nikdar več ne ponovilo kaj tako hudega, kakor smo doživljali v vojnih in povojnih letih.

Zato se hočemo iskreno prizadevati, da bi presejali preteklost, gradili drugačno in boljšo prihodnost. Ko je bilo v Evropi sredi maja letos veliko mednarodno ekumensko srečanje iz vse Evrope in iz vseh dežel, je bilo geslo tega srečanja. Mir v pravičnosti! To je tudi naše geslo. Mir v pravičnosti! Za mir v pravičnosti si hočemo prizadevati, oziroma prositi Boga, da bi nam dal svoj mir in da bi nam dal moči, da bi živeli v pravičnosti.

Za to pa so pomembni predvsem trije pogoji.

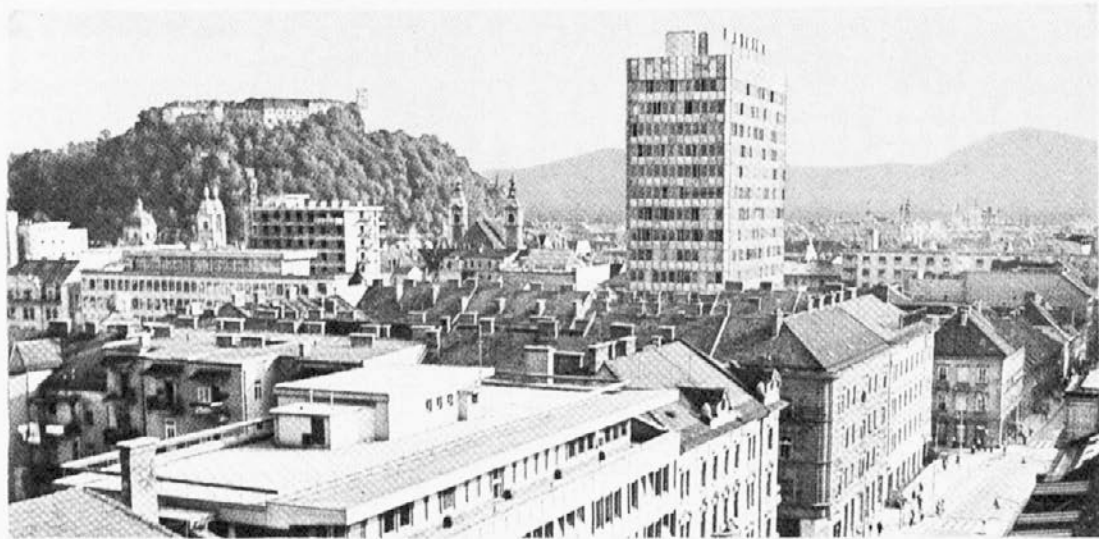
Najprej prvi: da si zares prizadevamo, da bi bili plemeniti ljudje, ki spoštujejo vsakega človeka, ki so pripravljene odpustiti, začeti znova in so pripravljene drug drugemu pomagati. Plemenitost srca, pa plemenitost duha — nov človek, ki hoče postati drugačen kakor so bili toliki rodovi v preteklosti, ter naše upanje za prihodnost. Tedaj je bila glavna beseda, ki so jo vedno znova ponavljali: spreobrnjenje. Treba je začeti drugače, premagati moramo preteklost.

Drugi pogoj, dragi bratje in sestre, pa je, da smo zares pravi, pristni kristjani, za katere križ ni samo simbol, ampak je življenjski program. Ko namreč hočemo po hoji za Kristusom delati to, kar je delal On: odpustiti in vračati tudi hudo z dobrim ter tako premagovati zlo v svetu in prinašati dobro. Boriti se proti nečemu ne zadošča. Treba je, da prinašamo nekaj večjega, nekaj lepšega in to moremo prinašati le, če to vdano prejemamo od Kristusa.

In tretja značilnost pa je naša zakoreninjenost v slovenskem narodu, v našem izročilu, v naši kulturi, v naši ljubezni do jezika; do našega majhnega, večkrat tako zelo ponižanega slovenskega naroda, pa vendar naroda, ki ima upanje za prihodnost. Prav v današnjih časih doživljamo marsikakšno znamenje novega upanja in novega življenja.

Romanja so simbol življenjske poti in tudi to je upanje, da bo simbol življenjske poti, ko se za trenutek ustavimo, da iz božje besede, iz evharistične daritve, iz medsebojnega prijateljstva budimo novih moči. Da se zavedamo: naša pot, naša resnica in naše življenje je Kristus Gospod in varuje nas na naši poti božja Mati Marija.

Zato vas vse povabim, da sedaj v veri v Boga in v božjo navzočnost med nami, skupaj zmolimo za naše rajne, za naš slovenski narod, za vse naše rojake po svetu Gospodovo molitev Oče naš . . .

Ob odločilnih trenutkih

Zgovorno poročilo o negotovih razmerah v naši rodni domovini nam daje Izjava, ki jo 31. oktobra letos dal (objavila jo je ljubljanska Družina) v imenu komisije Pravičnost in mir njen predsednik prof. dr. Anton STRES.

DRUŽBENI in politični razvoj v naši državi poteka v zadnjem času tako, da vzbuja vedno večjo zaskrbljenost. Rečemo lahko, da prehaja celo v odločilno obdobje. Po eni strani se sicer množijo izjave v prid reformam, demokraciji, pravnici državi, spoštovanju človekovih pravic in pluralizma, po drugi strani pa mnogi med tistimi, ki te izraze uporabljajo, ravnavajo tako, kot bi ne vedeli, o čem govorijo, ali pa zavestno govore eno, delajo pa drugo. Naj opozorimo samo na nekaj izredno nevarnih pojavov.

Na nekaterih območjih naše države se spet množijo politični procesi, s katerimi je, žal, posejana vsa naša povojna zgodovina. Med njimi te dni izstopa proces proti Azemu Vllasiju in soobtožencem (albanskim voditeljem na Kosovu - op. ur.), ni pa edini. Vendar je proces proti Vllasiju med najbolj značilnimi političnimi procesi, s katerimi se bo jugoslovansko sodstvo in ves politični sistem, ki take procese omogoča, ponovno osramotilo pred zgodovino in vsem demokratičnim ter svobodoljubnim svetom. Politični procesi so zloraba prava in sodstva. Z njimi hoče totalitarni oblastnik v svojem obračunavanju s političnimi nasprotniki ustvariti videz pravičnosti in zakonitosti. Zato so taki procesi v kričečem nasprotju s tem, kar imenujemo pravna država. V njih ne gre za

represijo krivice, nasilja ali celo zločina, temveč za represijo drugačnih političnih stališč ali usmeritev, kot so tista, ki jih ima oblast. Vendar ima vsak človek pravico do drugačnega stališča in ga tudi sme širiti. Edino, česar ne sme, je uporaba nasilja ali pozivanje k nasilju. Tako ljudje z drugačnimi političnimi hotenji od oblastnih v demokratični državi niso predmet pravosodne represije. Vse to pa se lahko pri nas dogaja tudi zato, ker so še vedno v veljavi tisti členi našega kazenskega zakonika, ki tako represijo omogočajo. Čeprav vsa naša demokratična javnost in pravna stroka že nekaj časa zahtevata njihovo ukinitve, jih oblast še vedno ohranja. S tem kaže, koliko je verjeti njenim izjavam doma in po svetu o njeni volji po spoštovanju človekovih pravic.

Izredno nas skrbijo tudi nekatere nedavne izjave najvišjih predstavnikov naše armade o tem, kaj je za armado pri političnem razvoju naše družbe in države sprejemljivo in kaj ne. Mislimo na izjave, ki ne izražajo samo enakopravnega političnega stališča, temveč jih je mogoče razumeti kot grožnjo. Ob njih se zastavlja vprašanje kdo je suveren v naši državi: ljudstvo ali armada. Je armada zaradi ljudi, ali ljudje zaradi armade? Živi armada od ljudi, ali ljudje od armade? Ali ne postaja civilna družba ujetnica armade, če ta odloča, kaj se sme in kaj ne? Gotovo je, da je naša dr-

žava v izjemno težavnih razmerah, v katere jo je spravila doseganja oblast. Toda nedvoumna zgodovinska izkušnja nas uči, da noben vojaški režim, ne na Vzhodu in ne na Zahodu, perečih vprašanj ni rešil, temveč jih je samo zaostril in spravil državo v še hujše stanje. Od armade pričakujemo, da bo spoštovala demokratična hotenja državljanov, in sile, s katero razpolaga, ne bo uporabljala v politični igri.

K temu pa je treba dodati še pomemben mednarodni pravni vidik. Mednarodni sporazum o državljan-
skih in političnih pravicah, ki ga je sprejela naša država že leta 1971, je zelo jasno določen: "Vsi narodi (peoples – ljudstva) imajo pravico do samoodločbe. S to pravico si svobodno odločajo svoj politični status in svobodno zagotavljajo svoj ekonomski, socialni in kulturni razvoj" (čl. 1). S tem je dovolj jasno povedano, da je pravica do samoodločbe trajna in stalna, kakor tudi to, da odloča o sebi narod sam, ne pa o njem njegova armada. Zato v imenu najbolj osnovnih zahtev demokracije in suverenosti ljudstva zavračamo izjave armadnih predstavnikov, če vnaprej postavljajo meje demokratizaciji in suverenemu odločanju ljudi in narodov o tem, kako hočejo živeti.

Tudi razprava o političnem pluralizmu prihaja v odločilno obdobje. O demokraciji in političnem pluralizmu lahko govorimo samo tedaj, ko je zagotovljena pravica do združevanja, torej tudi političnega, in ko so vsa politična združenja, ne glede na to, ali so socializem ali ne, enakopravna in imajo enake možnosti, da jim ljudstvo na poštenih volitvah zaupa oblast. Pri tem je odločilno, da je svoboda političnega združevanja neokrnjena in da so vsa politična združenja enakopravna – razen tistih, ki bi zagovarjala sovraštvo med narodi, nestrpnost in nasilje. Tega očitno ne upoštevajo izjave v prid nekakšnemu nestranskskemu političnemu pluralizmu. V teh kriznih časih vsi skupaj preveč boleče čutimo posledice nekaterih značilnih jugoslovanskih polovičarskih rešitev (med katere sodi tudi tako imenovana dogovorna ekono-

mija), da bi se še enkrat dali slepiti z meglenimi in nedoločnimi idejami.

Legitimnost vsake oblasti prihaja samo od poštenih volitev in velja za čas, za katerega so bili nosilci oblasti izvoljeni. Vsako prilaščanje trajne legitimnosti in oblasti je v očitnem nasprotju z že omenjeno pravico do samoodločbe. Če naj bi v bližnji prihodnosti res prišlo do poštenih volitev, bo moral na njih vsak politični subjekt imeti enake možnosti, ne samo programske, temveč tudi medijske in finančne. Noben zmagovalc pa si ne bo mogel prilaščati več oblasti kot do naslednjih svobodnih in poštenih volitev.

Spričo kritičnih trenutkov, ki jih živimo in jih bomo v bližnji prihodnosti verjetno še doživljali, poziva komisija Pravičnost in mir vse iskrene demokrate v Sloveniji in Jugoslaviji najprej k enotnosti, nato pa k vztrajni ter odločni zvestobi idealom demokracije in celovitega spoštovanja vseh človekovih pravic. Državni organi, posebej še predsedstva republik, pokrajin in federacije, pa so dolžni skrbeti za spoštovanje mednarodnih pogodb in dokumentov, ki jih je podpisala Jugoslavija.

Prav zato, ker je naša država podpisnica temeljnih mednarodnih dokumentov o spoštovanju človekovih pravic, med katere sodi tudi sklepni dokument dunajske konference o varnosti in sodelovanju v Evropi z dne 15. januarja 1989, poziva komisija Pravičnost in mir tudi vso demokratično mednarodno, predvsem pa evropsko javnost, naj zastavi ves svoj mnogovrsten vpliv, da bo naša država, ki bi rada obveljala za deželo svobode in spoštovanja človekovih pravic, v celoti spoštovala vse obljube, ki jih je dala s podpisom mednarodnih dokumentov.

Ne nazadnje pa se Komisija obrača k vsem vernikom katoliške Cerkve in jih ponovno poziva, naj se pridružijo demokratičnim gibanjem v naši domovini in naj pogumneje ter dejavno podpirajo vsa prizadevanja za resnično in popolno demokratizacijo.

Otok
Bleški –
kinč
nebeški . . .

Dolga vrsta imen, ki jih ni bilo v lanski Matici pokojnih. . . Kdo od nas bo prišel na seznam leta 1988 ?

Vse bralce MISLI naprošam, da pomagajo s svojimi poročili o naših pokojnih. Le tako bo ta seznam čim bolj natančen in popoln.

Od novembra 1988 do novembra 1989

Kratice pri kraju smrti, če je ta okraj mesta: (A)-Adelaide; (B)- Brisbane; (C)-Canberra; (G)-Geelong; (M)-Melbourne; (N)-Newcastle; (P)-Perth; (S)-Sydney; (W)-Wollongong.

OPPELT MARJAN

r. 11. 3. 33 – Trst
+ 11. 11. 88 – RMH Melbourne, Vic.

KUŽNIK RUDI

r. 24. 10. 36 – Zg. Globodol
pri Mirni peči
+ 16. 11. 88 – Westmead (S), NSW

HEITMAN HILDA r. Vidonja

r. 24. 10. 31 – Serdica v Prekm.
+ 25. 11. 88 – ? Sydney, NSW

BOBEK JOŽEF

r. 19. 3. 05 – Reka, Istra
+ 29. 11. 88 – W.Footscray (M), Vic.

URŠIČ FRANC

r. 17. 5. 23 – Štorje pri Sežani
+ 2. 12. 88 – Mackay, Qld.

PEVC SIMON

r. 29. 8. 14 – Žiče
+ 6. 12. 88 – Watson (C), ACT

ISKRA ANTON

r. 10. 2. 27 – Nova vas pri Jelšanah
+ 15. 12. 88 – Bellpark (G), Vic.

STOCK GROZDAN EGIDIO

r. 4. 1. 34 – Marezige pru Kopru
+ 23. 12. 88 – Blacktown (S), NSW

TROHA IVAN

r. 23. 6. 20 – Babno polje
+ 23. 12. 88 – Noble Park (M), Vic.

ROVTAR CILKA r. Turk

r. 23. 10. 26 – Hajdina
+ 28. 12. 88 – Burnie, Tas.

PUSTAVRH FRANC

r. 28. 3. 13 – Borovnica
+ 29. 12. 88 – Hall (C), ACT

LAH FRANC

r. 22. 9. 13 – Dobovo pri Ponikvi
+ 30. 12. 88 – Sunshine? (M), Vic.

MAVRIČ IVAN

r. 28. 8. 42 – nekje pri Celju
+ 8. 1. 89 – Camperdown (S), NSW

POŽAR ANTON

r. ? (54 let) – Pivka
+ 17. 1. 89 – Liverpool (S), NSW

BOELCKEY ŠTEFAN

r. 27. 9. 11 – Lendava, Prekm.
+ 20. 1. 89 – Melbourne, Vic.

PEER RUDOLF

r. 16. 4. 12 – Ptuj
+ 6. 2. 89 – Auburn (S), NSW

MUSOLINO ANGELA r. Mermolia

r. 30. 1. 1899 – Selo (Ajdovščina)
+ 7. 2. 89 – Fitzroy (M), Vic.

CEK JOŽEF

r. 18. 12. 36 – Hrušica pri Il. B.
+ 8. 2. 89 – Mareeba, N. Qld.

TERLIKAR STANISLAV

r. 21. 5. 30 – Logje pri Kobaridu
+ 8. 2. 89 – Clayton (M), Vic.

POROPAT LJUBICA r. Bakin

r. 22. 6. 46 – Mirkopolje ?
+ 10. 2. 89 – Barrack Hts (W),
NSW

MALJEVAC IVAN

r. 24. 6. 34 – Skalnica (Jelšane)
+ 12. 2. 89 – East Keilor (M), Vic.

ČANČER LUKA

r. 13. 10. 09 – Loke, Sv. Jurij ob
Taboru (Savinjska dol.)
+ 19. 2. 89 – Wodonga, Vic.

KLEMENČIČ MIHA

r. 14. 8. 27 – Tržič na Gor.
+ 25. 2. 89 – Melbourne, Vic.

KERN PETER

r. 24. 6. 35 – Ljubljana
+ 5. 3. 89 – Alice Springs, N.T.

SMODEJ ANTON

r. 30. 9. 19 – Gabrje pri Celju
+ 7. 3. 89 – South Coast, NSW

DOLENC DORA r. Cergolj

r. 1. 10. 33 – Slivje pri Kozini
+ 8. 3. 89 – Brisbane, Qld.

PEČNIK SONJA

r. 28. 9. 69 – ? Melbourne, Vic.
+ 24. 3. 89 – Kinglake West, Vic.

MOHORKO JOŽICA r. Nunčič

r. 27. 10. 38 – Cerovi log
(Šentjernej na Dol.)
+ 1. 4. 89 – RMH Melbourne, Vic.

DEVETAK MARIJA r. Sulič

r. 24. 2. 09 – Prvačina
+ 2. 4. 89 – Westmead (S), NSW

TINDALE MICHAEL

r. 29. 4. 51 – Sydney, NSW
+ 2. 4. 89 – ? (S), NSW

BROŽIČ IVANKA r. Šuštar

r. 3. 5. 33 – Trpčane
+ 17. 4. 89 – Hoppers Crossing (M),
Vic.

SALAMON FRANC

r. 16. 8. 30 – Kalobje
+ 24. 4. 89 – Herberton, Qld.

URLEP TONI

r. 19. 12. 31 – Črešnovc (S. Bistr.)
+ ? Zadnje dni apr. – Albury, NSW

STOLIČ REBEKA

r. 2. 5. 89 – Fairfield (S), NSW
+ 2. 5. 89 – Fairfield (S), NSW

BAZALUK ANDREW JOHN

r. 3. 5. 89 – W.Footscray (M), Vic.
+ 3. 5. 89 – W.Footscray (M), Vic.

MELINEC RAFAEL

r. 1. 10. 25 – Trnovo pri Il. Bistr.
+ 4. 5. 89 – Penrith (S), NSW

STOJKOVICH MICHAEL RICHARD

r. 17. 6. 65 – Melbourne, Vic.
+ 4. 5. 89 – Wantirna (M), Vic.

- BIZJAK PETER**
r. 28. 1. 06 – Podbrdo (Prim.)
+ 13. 5. 89 – Bulla (W), NSW
- DUBROVIČ BOJAN (ALFONZ)**
r. 17. 3. 22 – Ljubljana
+ 13. 5. 89 – Glen Waverley (M),
Vic.
- PERPAR VIKTOR**
r. 25. 12. 25 – Ljubljana
+ 17. 5. 89 – Darlinghurst (S), NSW
- VUK IVAN**
r. 4. 5. 40 – Velika Polana, Prekm.
+ 23. 5. 89 – Keilor Down (M), Vic.
- SDRAULIG BRUNO**
r. 8. 1. 23 – Zverinac, Ben. Slov.
+ 24. 5. 89 – Research (M), Vic.
- SALMIČ MARIJA** r. Urbanč
r. 18. 4. 1897 – Brege (Lěskovec)
pri Krškem
+ 28. 5. 89 – St. John's Park (H),
Tas.
- OZIMIČ STANKO**
r. 17. 8. 37 – Slov. Bistrica
+ 29. 5. 89 – Woden V. (C), ACT
- SREBOT AVGUŠTINA** r. Samsa
r. 19. 9. 05 – Ravnice pri Stari
Sušici (Košana)
+ 31. 5. 89 – Woodville (A), SA
- CERKOVNIK STANKO**
r. ? (40 – 42 let) – Izola, Istra
+ v začetku jun. 89 – Sydney, NSW
- SELJAK MAJDA** r. Kovačič
r. 6. 9. 44 – Horje - Fram
+ 6. 6. 89 – Belmont (G), Vic.
- NAGODE FRANC**
r. 31. 3. 37 – Gornji Logatec
+ 18. 6. 89 – Auburn (S), NSW
- BON IVANKA** r. Rotar, vd. Povh
r. 25. 9. 17 – Klenik
+ 21. 6. 89 – blizu Karlovca, Hrv.
- PRETNAR JULIJANA** r. Zima
r. 21. 2. 06 – Jesenice
+ 21. 6. 89 – Dandenong (M), Vic.
- URDIH FRANC**
r. 10. 4. 08 – Sele pri Gorici
+ 21. 6. 89 – Alfred H., Melb., Vic.
- ŠKEVIN MILENA** r. Korobin
r. 25. 7. 13 – Ajdovščina
+ 23. 6. 89 – Hobart, Tas.
- BAJČ DEAN ALEXANDER**
r. 16. 6. 89 – Geelong, Vic.
+ 29. 6. 89 – Geelong, Vic.
- GORJUP EDVARD**
r. ? 1933 – Bukovica pri N. Gorici
+ 1. 7. 89 – Orange, NSW
- ŠINKOVEC VILJEM**
r. 23. 9. 16 – Poljane pri Cerknem
+ 1. 7. 89 – Norlane (G), Vic.
- TRUDEN LUDVIK**
r. 14. 7. 12 – Nadlesek pri St. trgu
+ 7. 7. 89 – ? Canberra, ACT
- ROTH MAKS**
r. 10. 1. 27 – Čakovec
+ 13. 7. 89 – R.B.H., Brisbane, Qld.
- BORAK IVAN**
r. 24. 6. 31 – nekje blizu Ptuja
+ 18. 7. 89 – North Altona (M), Vic.
- LAVRENČIČ MARIJA** r. Lavrenčič
r. 31. 8. 13 – Logje pri Kobaridu
+ 14. 8. 89 – W. Footscray (M), Vic.
- BRNE ANTONIJA** r. Baričič
r. 30. 4. 29 – Podgraje
+ 23. 8. 89 – N. Altona (M), Vic.
- BÖHM TONI**
r. 4. 3. 31 – Sv. Jurij ob Pesnici
+ 6. 9. 89 – Sv. Jurij ob Pesnici
- PRISTOV MARIJA** r. Kržišnik
r. 2. 8. 24 – Črni vrh nad Polh. gr.
+ 8. 9. 89 – Woodend, Vic.
- KENDA MARIJA** r. Brnjek
r. 21. 9. 21 – Volčanske Rute
(Tolmin)
+ 9. 9. 89 – Concord (S), NSW
- SUHOR ANTONIJA** r. ?
r. 7. 5. 27 – Dovško pri Senovem
+ 11. 9. 89 – ? Adelaide, SA
- ŽUŽEK ANTON**
r. 5. 8. 37 – Juršče (Knežak)
+ 15. 9. 89 – ? Canberra, ACT
- ŠEREK TONI**
r. 6. 1. 51 – Missones, Argentina
+ 17. 9. 89 – Kew (M), Vic.
- URH IVAN**
r. 11. 9. 21 – Ljubljana
+ 18. 9. 89 – Woden Valley (C), ACT
- SVETINA ZORKA** r. Bolčič
r. 21. 1. 21 – Prešnica pri Kozini
+ 21. 10. 89 – ? Melbourne, Vic.
- CRTALIČ MARTINA**
r. 10. 4. 69 – Ljubljana
+ 22. 10. 89 – Belpost Hill (G), Vic.
- GUBIČ ROZALIJA** r. Lesič
r. 24. 5. 05 – Trtkova, Prekm.
+ 31. 10. 89 – Bellpost Hill (G), Vic.
- MATICI POKOJNIH DODANI:**
V lanskem seznamu je bil
po pomoti izpuščen
VODOPIVEC FRANC
r. 17. 9. 21 – Dornberk
+ 29. 1. 88 – Brisbane, Qld.
- POPOVIČ HELENA** r. Mihalič
r. 24. 4. 1899 – Lemerje v Prekm.
+ 21. 10. 88 – Picton, NSW
- COPI FRANC**
r. ? 1927 – Trnovo pri Soči
+ ? sept. 88 – Ballarat, Vic.
- JEVNIKAR ANTON**
r. 18. 1. 13 – Ljubljana
+ 19. 1. 88 – ? Adelaide, SA
- LAI ANGELA** r. Šajn
r. ? 1900 – Juršče (Knežak)
+ 14. 3. 78 – ? Sydney, NSW
- BEZJAK IVAN**
r. 12. 7. 29 – ?
+ 19. 9. 75 – Geelong, Vic.
- HLEDE LJUBICA** r. Martinovič
r. 6. 6. 24 – Bosanski brod
+ 4. 6. 74 – Melbourne, Vic.
- KOMAR JOŽEF**
r. ? (65 let) – ?
+ 7. 6. 70 – Geelong, Vic.
- POVH PRIAMO**
r. 1. 10. 28 – z lizu Trsta ?
+ 15. 2. 69 – ? Melbourne, Vic.

Moja čudovita mama

Na delu veselja sta življenje in smrt
zapisana z enako velikimi črkami . . .

Jaka Čop, Viharniki

"KAM pa greste? Saj še ni dve," me je ustavil nejevoljen glas vratarja. Sprva nisem dojela, kaj misli s tem. "Obiski so šele čez eno uro!" je neprijazno dodal.

Počasi sem se obrnila. Seveda, ob sobotah so obiski šele ob treh. Na to nisem pomislila. Srce mi je stiskala skrb. Že vse od jutra je rastle v meni. Ure so se vlekle v neskončnost.

V tej bolnišnici že tretji dan leži mama. Človek, ki je bil ob meni dan in noč, vsa leta, ki sem jih preživela. Vsa moja pot je prepletana z njeno. Kako naj zdaj naenkrat hodim sama? Solze so se mi usipale brez prestanka. Nisem jih mogla ustaviti.

Pred dvema dnevoma sem govorila z zdravnikom. Zadnja preiskava ne pušča nobenega upanja. To je začetek konca.

"Trenutek resnice je najhujši," mi je rekla prijateljica zdravnica. "Takrat pravzaprav že izgubiš človeka, ki ga imaš rad. Ko se zaveš, da ni nobenega upanja več, da je konec poti."

Nisem prav verjela. Nisem hotela verjeti. Najino slovo sem si drugače predstavljala. Ko bo izžrpana od starosti sedela v kotu kuhinje, ji bom stréгла. Če bo obležala, bom skrbela zanjo. Imeli bova še veliko časa . . .

Sprva ni kazalo slabo. Izvidi so bili v mejah normale za njena leta. Pravzaprav so bili kar dobri. Čudila sem se. Preveč sem jo poznala in vedela sem, da je nekaj narobe. Vsem tistim izvidom nakljub.

Nekaj v nji se je vztrajno podiralo in tega ni bilo mogoče ustaviti. Kljub dobrim napovedim in kljub njeni volji do življenja.

"Ne morem domov, dokler sem tako bolna," mi je rekla pred dnevi. "Kaj pa boš z menoj?"

Takrat še nisem vedela prave diagnoze. Vendar sem želela, da se vrne domov. Videla sem, daji ne dajejo več injekcij. Samo tablete. Te bi lahko jemala tudi doma.

Ona pa je prišla sem, da bi jo pozdravili. Verjela je, da bodo lahko nekaj napravili. Doslej se je še vedno sama pobrala, če jo je bolezen kdaj za nekaj dni položila v posteljo. Zdaj pa je bila nekam brez moči. Ampak tukaj so zdravniki. Prijazni so in veliko jih

je. Nekaj bodo že ukrenili, da se ji bodo spet vrnila moči.

Ko sva odhajali, se je z vso težo opirala name. Bolnica v postelji poleg njene je zajokala.

Doma je bilo vse čisto, oprano in pospravljeno. Kot ob velikih praznikih. Saj tudi še nikoli ni bila mama tako dolgo zdoma. Bilo je kot praznik, ko se je vrnila.

Ni hotela takoj v posteljo. Bog ve katera notranja moč jo je držala celi dve uri v kuhinji. Sedela je za mizo, v njenih očeh je bila svetloba. Hvaležno je požila hrano, ki sem ji jo pripravila, in se upirala slabosti, ki jo je zajemala.

"Pot me je zdelala," je rekla, kot da se opravičuje. Ni bila vajena, da bi ji kdo stregel. Vedno je bila ona tista, ki je stréгла in se razdajala.

Ko se je izgubila v kratkem, nemirnem snu, sem sedela ob nji in roke so mi zatrepetale. Še sem čutila njeno izžrpano telo v njih, njena duša pa, kot bi že hodila svojo pot in je nisem več mogla dohiteti.

V dneh, ko sem se vrgla na delo, da bi pripravila čim lepši dom zanjo, me je nekajkrat presunila bolečina: saj morda ne bo več prišla. Ne bo vedela, da sem vse to naredila zanjo. Vedno je veliko dala na take reči.

Za hip me je obšlo veselje, ko sem začutila, da jo je ganila moja pozornost, vendar je hkrati prišlo spoznanje, da to ni tisto kar si želim.

Rada bi ustavila čas. Rada bi ga zadržala za vsako ceno, ga napolnila z vsem tistim, kar mi je v letih, ki sva jih preživeli skupaj, ušlo iz rok. Želela bi ji predvsem dopovedati, da jo imam rada dosti bolj, kot sem ji znala pokazati v življenju. Kako je bilo vendar nespametno pehanje za svoj prav, za vse tiste neštete malenkosti, ki jih sebično terjamo zase, ne meneč se za bolečino drugega! Toliko vsega je ostalo nedorečenega, tolikokrat sva hodili druga mimo druge in se ni

sva videli! Toliko svetlih trenutkov, veselih utrinkov srca sva izgubili!

"Ne računaj na to, da boš molila, kadar boš bolna," me je večkrat opozarjala. Zdaj sem doživela resničnost teh njenih besed. Ona, ki je vsak prosti trenutek držala rožni venec v rokah, je zdaj z naporom zmogla preprosto večerno molitev.

Prve dneve je bilo kot bi jo obsijalo sonce. Kljub bolečinam, kljub slabosti je bila vera v življenje močnejša. Tudi meni je bilo lepo. Bila je doma in bili sva skupaj. Vēs čas sem imela samo zanjo.

Zdaj, ko gledam nazaj na tiste dneve, vem, da so bili najbogatejši v mojem življenju. Nikoli prej nisem šla tako globoko vase, nikoli se nisem tako iskreno, otroško vdano obračala k Bogu. Ne, nisem ga prosila, naj naredi čudež, naj mamu ozdravi. Čudež je bil zame spoznanje, kako čudovito mamu mi je dal.

Nisva se dosti pogovarjali. "Zdaj je prepozno," je tiho rekla neki večer. Da. Dostikrat bi se bila rada pogovarjala, pa nisem imela časa zanjo. Preveč mi je bilo besed v službi, med ljudmi. Doma sem hotela imeti mir.

Zdaj šele sem mnoge stvari prav razumela. Čutila sem vse njene stiske, vso tiho bolečino mater, ki se ji otrok odtuja in hodi svoja, dostikrat napačna pota. Vse bi dala, ko bi se moglo kaj popraviti. Pa nisem mogla storiti ničesar več . . .

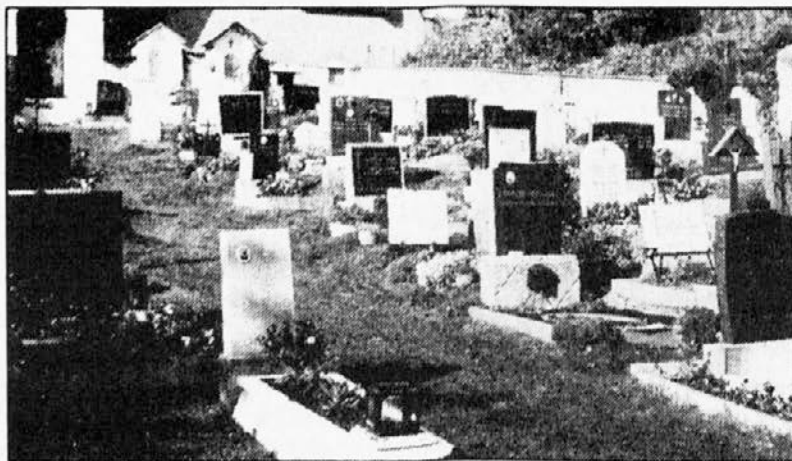
Ko je duhovnik v njeno sobico priklical Boga, je mama zbrala poslednje moči. Potem se je zdelo, da jih ne potrebuje več za ta svet.

"Ne bom se več pozdravila," je mirno rekla tisti večer. Molčala sem. Samo oči so preplavile solze in neslišno kapale na njeno odejo.

Moralo jo je hudo boleti, vendar ni tožila. Zagotovo ji je moč dajala molitev in trpljenje dolgih, hudih let, da je mogla s tolikšno vdanostjo in mirom nositi svoj križ do konca.

Čutim, da sva si zdaj bliže kot takrat, ko je še žive-la. Povezuje naju križ njenih zadnjih dni in hvaležna sem Bogu, da sem smela ta zadnji košček poti iti skupaj z njo, da sem smela ob njej doživeti dotik Njegove roke . . .

HEMA

Božja njiva
bo enkrat
tudi moj
in tvoj
zadnji dom . . .

. . . Ko je Hitler razpel svoje megalomanske peruti čez Evropo, je Rožman neprestano govoril o nevarnosti s severa. Očitali so mu, da je črnogled. On pa je rad ponavljal: "Boste že videli, vi jih ne poznate." Prišla je vojna, Slovenija je bila razkosana. Začelo se je trpljenje, ki ga najbrž nihče med nami ni tako občutil kakor škof. Kakšne krivice so mu delali po vojni, ko so ga hoteli očrnuti, da je pripravljaj okupacijo! Lahko bi rekel le, da je nekako onemel ob tej strahoti, in ko so začeli prihajati begunci z Gorenjske in Štajerske, je bila njegova edina skrb pomagati tem ljudem. Zato se je tudi ponižal in po štirinajstih dneh popolne izolacije vzpostavil stik s Italijani predvsem zato, da bi prosil, naj beguncev ne vračajo Nemcem. /Iz članka dr. Stanislava Leniča v Družini, 12.11.89/

. . . Nekoč mi je tudi sam — ko sva šla k visokemu komisarju z listo, seznamom pritožb in prošenj, za koga vse bo interveniral in prosil, da ga izpustijo iz zapora, iz internacije itd. — ko se je ustavil sredi Zvezde, rekel: "Gospod tajnik, poslušajte me. Po vojni me bodo morda obsojali, da sem bil kolaboracionist, da sem sodeloval z okupatorjem, toda nihče ne ve tega, kar čutim v svoji notranjosti, kakšen odpor do okupatorja čutim, ko stopim pred njega, toda ponižam se samo zato, da bi reševal ljudi." To, glejte, je bila nekakšna deviza vsega njegovega življenja in delovanja med okupacijo . . . /Iz pogovora z dr. Stanislavom Leničem, Nova revija, nov. — dec. 1987/

Pesem je spomin

KADAR nekdo praznuje rojstni dan, se ga prijatelji spomnijo s primernim darilom. Pri tržaškem upokoženem profesorju VINKU BELIČIČU pa je bilo baš obratno. Za svojo 75-letnico, ki jo je praznoval 19. avgusta 1988, je on podaril slovenskemu narodu celotno zbirko svojih pesmi z naslovom: **Pesem je spomin**.

Zbirka vsebuje 215 naslovov, ki predstavljajo Vinkov pesniški razvoj od 1932 do 1986, razdeljen v dva dela: **Prva in Druga domovina**, z razmejnimi tragičnim letom 1945.

Bolest, ki jo občuti vsakdo, ko izgubi ali mora zapustiti domovino proti lastni volji, je še mnogo bolj povečana v srcu pesnika, kateremu je domovina, njene lepote in bridkosti, vir pesniškega navdihnjenja in oblikovanja.

Verjetno se ne motim, če trdim, da prof. Vinko Beličič vsa leta ni zapustil tržaškega ozemlja, čeprav mora živeti tam kot "nedržavljan". Ostal je v Trstu iz enega samega razloga – ostati blizu rodne domovine in ohranjati slovensko ozračje, ki ga Trst s svojimi okoliškimi slovenskimi vasicami nudi slovenski manjšini. In ta odločitev – ostati na robu domovine – ni bila zaman. Današnja kulturna razgibanost med Tržaškimi Slovenci dokazuje, da je požrtvovalnost in nenehno kulturno ustvarjanje Vinka Beličiča ter še nekaterih drugih beguncev iz leta 1945 rodilo bogate sadove.

Tudi oni, ki pisatelja in pesnika Vinka Beličiča ne poznajo osebno ter so prišli z njim v stik le preko

njegovih številnih stvaritev v poeziji in prozi, so morali ob branju začutiti Vinkovo belokranjsko dobrotnost in mehko srca. A čeprav je v njegovem umetniškem razpoloženju mnogo otožnosti (*Češminovi rdeči grozdiki mi zgoščajo v prsih spomine . . . bridkost mi zapira oči*), vendar zmaga v njem vera v bodočnost (*Nova pomlad za obzorjem budi sel Primem kupico zlatega vina.*)

Ta tipična belokranjska narava se zrcali v Beličičevem pesniškem jeziku kot v snovi, ki jo obravnava. Beličičeve stvaritve ne vznemirjajo bralčevo srce, temveč ga polnijo z ljubeznijo do domovine, narave, sočloveka in vsega lepega, ki ga je Stvarnik namenil v naše dobro.

Ena najglavnejših lastnosti, ki razlikuje pesnika od drugih umetnikov, je njegova pripravljenost odpirati lastno srce in deliti najintimnejše občutke z znanim in nepoznanim bralcem, dobro se zavedajoč, da se na ta način izpostavljajo nerazumevanju ali celo obsodbi.

Zdi se mi, da Slovenci vse premalo cenimo to pesniško radodarnost, s katero posredno in neposredno obogatevajo naše lastno dozorevanje.

Prepričan sem, da je zbirka **Pesem je spomin** lepo dopolnilo poprejšnjih Beličičevih del in da bo pogosto tolažilna prijateljica bralcem v urah samote.

Vinkotu iskrene čestitke in zahvala za ustvarjena dela s toplimi željami, naj bi njegovo srce pelo, dokler ga Gospod ne združi s svojci in sosedi.

Z. H.

Poslednji suhi listi plešejo po zraku:
z njimi se igra poredni veter kot otrok.
Iz gozda onkraj njiv odmeva pritajeni zvok,
kot hrepenčča pesem se izgublja v mraku.

Na polju klecnile noge so siromaku
trudnemu, na razoranih licih mir globok
leži. Na nebu časi v večni krogotok
lijó: nad goro luna skriva se v oblaku.

Povsod kraljuje pókoj in vsa zemlja diha
čudno žalost, ki mi kakor sladki strup polzi
v srce, in moja bleda roka enomerno niha.

V črni dalji žalostno domači zvon ihti.
Šel bi tja kot senca lahna, tiha
in bi poljubil zemljo svojih mladih dni . . .

VINKO BELIČIČ

NOVEMBRSKO
DOMOTOŽJE

Tudi jaz sem

rezultat vzgoje

PRED vojno je bila naša družina ugledna in cenjena v vasi in okolici. Moj oče je imel obsežno knjižnico in ljudje so hodili k njemu po nasvete o zdravstvu, o živinoreji in kmetijstvu. Bral je tudi sveto pismo in vsa naša družina se je strogo držala krščanskega nauka.

V to družino sem se rodila nekaj dni pred vojno.

Sedemnajstletnega in šestnajstletnega brata so dobili v svoje vrste domobranci, petnajstletnega pa partizani. Po končani vojni sta bila brata domobranci ubita brez sodnega postopka kot "narodna izdajalca", brat partizan pa je bil nagrajen za možnostmi šolanja in hitrega napredovanja. Odšel je na univerzo in se tako izognil vsakemu vplivu staršev.

Naša družina je v povojnih razmerah veljala za "družino izdajalcev", postali smo "nazadnjaški" in "zaslepljeni od praznoverja cerkve". . . Pač nismo videli luči, ki jo je prižgal komunizem. Postali smo "protirevolucionarji" in "sovražniki naroda". . .

Otroci nismo dobili čevljev za zimo, ne kosila v šoli, ne čitanke s Titovo sliko, ker nismo bili otroci borcev. Prestrašeni in osramočeni smo sklonili glave in se začeli prilagajati. Počasi smo se navadili na pozdrav: Za domovino s Titom! — v upanju, da nas bo narod spet sprejel med častne člane.

Krstili in birmali so me po želji staršev; med Cibane, Pionirje in Mladince me je vključila družba, da bi me navdihnili z materialističnim svetovnim nazorom in vero v komunizem.

Vsa ta dogajanja sem sprejemala kot moralno upravičena, kajti živel sem v kulturi uboganja. Družba je narekovala oblikovanje mojega presojanja in vrednotenja; družba je presojala in vrednotila, kot ji je narekovala oblast.

Prišel je čas, ko so me že skoraj sprejeli za svojo: povabili so me na partijski sestanek. Na srečo mi je starejši sodelavec, ki edini ni bil član partije, povedal, zakaj me hočejo sprejeti: Moj mož je bil privatnik, gnila veja na zdravem drevesu socializma, a jaz naj bi kot članica partije pozitivno vplivala nanj.

Ker sem vedela, da mož ni imel namena šprejeti socializma, nama ni kazalo drugega kot pobegniti v "gnili" kapitalizem.

Avstralija je še enkrat razveljavila mojo vzgojo, moj jezik, kvalifikacije, navade . . . Kot otrok sem se na novo učila jezika, pravic, dolžnosti. Spet sem postala oslajljena.

Otroci so odrasli prej kot sem jaz. Na silo smo jih učili slovenskega jezika v upanju, da bodo ohranili slovensko kulturo. Toda kultura ni le jezik, ni le ljubezen do domovine, ni folklor. Kultura ni nekaj, kar se pretaka varno po žilah in predaja zlahka iz roda v rod. Kultura je način življenja, je zadovoljevanje dnevnih potreb: duševnih, telesnih in družabnih. Kultura se spreminja, ker je posledica okolja in okoliščin. In tudi na kulturo vpliva po svoje finančna neodvisnost — denar na banki.

Naši otroci so rasli v demokraciji, ki jim je nudila tudi ekonomsko neodvisnost od družine. Pri izbira-nju zakonskega druga in načinu življenja se jim ni treba ozirati na želje in mnenja širše družine. Ne trdim, da je tako bolj prav, samo res je tako. — V Sloveniji so mladi zaradi ekonomskega stanja pogosto prisiljeni živeti pri starših: vsa družina mora živeti z novo snaho ali novim zetom. Ni čudno, da se vsi posvetujejo o primernosti novega člana družine.

Pa smo le preboleli dobo avstralskega izenačevanja. Zdaj v večkulturni družbi pričakujemo, da bodo naše družine pokazale slovensko kulturo. Kakšno kulturo pričakujemo od naših otrok? Naj bi bila to kultura Prešerna, povojne Jugoslavije, današnje Slovenije? Ali morda avstralsko-slovenskega društva?

Zdi se mi, da nas trenutno bolj kot potica in harmonika združuje želja po svobodni, demokratični Sloveniji. Politično in ekonomsko samostojna Slovenija — pa čeprav v sklopu Evropske skupnosti — bi nudila način življenja, ki bi bil bolj podoben avstralskemu kot pa jugoslovanskemu. . .

Begunci ostajamo na večnem razpotju; edinstven položaj imamo. Nekako z roba družbe gledamo na vse strani. Večina nas skrbno zasleduje politiko tujih narodov, mnogi pa se še vedno boje razpravljati o usodi Slovenije. Če nas ne zanima usoda slovenskega naroda, bi se težko še imeli za Slovence: bili bi kvečjemu slovensko govoreči Avstralci.

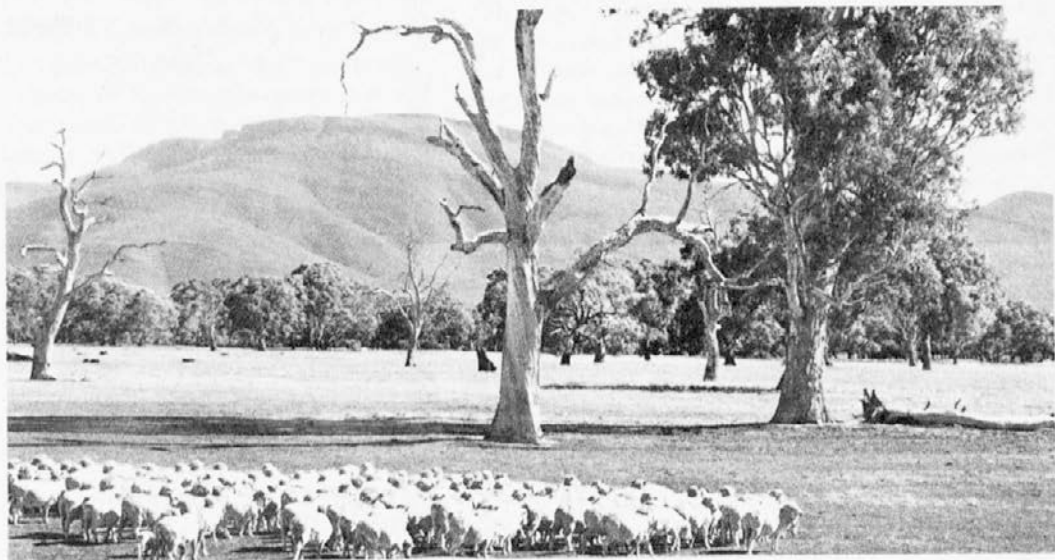
Obenem pa nas Avstralci sicer spodbujajo k vzdrževanju in razvijanju manjšinskih kultur — manjšine pa naj bi obenem pozabile na politične lojalnosti do svojega naroda. Kako se to dvoje sklada? Prepuščeni smo lastni presoji, kje se konča kultura in prične politika.

ZADNJO nedeljo v mesecu oktobru smo imeli naš vsakoletni misijonski B. B. Q. Kot že ime pove, je bil namenjen v pomoč misijonom. Mašo je to nedeljo oblikovala naša mladina in pripravila tudi govor. Za marsikoga je veliko presenečenje, da znajo nekateri mladi tako globoko razmišljati in so nam tudi glede vere v marsičem zgled starejšim. Razumljivo to ne velja za vse mlade, a tudi mnogim izmed mladih vera veliko pomeni. Po bogoslužju smo se zbrali v dvoranici h kosilu. Tam je bilo nekoliko manj ljudi kot v cerkvi. A tisti, ki so doslej vedno radi priskočili na pomoč in vedno radi podpro vsako akcijo za naš misijon in za misijone, tudi tokrat niso iskali izgovora, da ne morejo priti. V primerjavi na število ljudi je bil izkupiček zelo lep: 850 dolarjev. Celotni dobiček je šel za misijonarje, saj so tako potrebni naše pomoči. Vsem dobrotnikom pa Bog povrni!

V nedeljo 5. novembra je v Adelaide Royal Hospitalu v zgodnjih jutranjih urah umrl FRANC ROJKO. Pokojnik je bil rojen 20. aprila 1914, Sveta Trojica v Slovenskih goricah. V Avstralijo je prišel leta 1950 in se naslednje leto poročil. Pogrebni obredi so bili 7. novembra le v pogrebem zavodu, sledilo je upepeljenje, pepel pa bo čakal vstajenja na tukajšnjem Sentinel Cemetery. Pokojni Franc je bil vedno, zadnja leta pa še bolj sam zase in nekako ločen od slovenske družbe ter aktivnosti, zato se je udeležilo pogreba le nekaj rojakov. Naj počiva v miru božjem!

Kot navadno bomo tudi letos praznovali Miklavža in sicer na prvo nedeljo v decembru. Po maši ga bomo pričakali v dvoranici, kjer bo obiskal naše male, pa tudi seveda starejše. Vsi vabljeni!

Tudi avstralska pokrajina ima svojo lepoto

SVETA DRUŽINA

Fr. Janez Tretjak, O. F. M.,
Holy Family Slovene Mission,
51 Young Ave, W. Hindmarsh, S. A., 5007
(P. O. Box 159, Hindmarsh, S. A., 5007)
Tel.: (08) 46 9674

Naši upokojeanci bodo imeli letošnje zadnje srečanje dne 8. decembra, na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja. Najprej bo sveta maša (ob desetih), po bogoslužju pa v dvoranici sproščene urice z različnimi zabavnimi igrami ter seveda kosilom. Zlasti vsi, ki se počutite osamljeni, ste vabljeni k nam, da preživite nekaj časa v prijetni družbi sovrstnikov. Kdor bi imel težave s prevozom, naj nas pokliče vsaj teden dni prej, pa bo poskrbljeno tudi za njegov prevoz.

Radijska oddaja v priredbi našega verskega središča je vsako sredo zvečer ob 7.30 na valovih etnične radijske postaje 5 EBI FM. Jo poslušate? Za vas je prirejena!

Verouk s pripravo na prvo sveto obhajilo, ki bo v naši skupnosti prihodnje leto, se bo pričel v mesecu januarju ter bo vsako soboto popoldne. Starši, ki bi otrokom radi pri nas oskrbeli za zakrament sprave in obhajila, naj se prijavijo za dogovor. Starost otrok je od šestega leta dalje.

P. JANEZ

IZPOD TRIGLAVA

LIPA SPRAVE, ki so jo zasadili na ljubljanskih Žalah in o kateri smo že poročali v prejšnjih številkah; je že lepo zelenela. Obetala je, da bo tudi v bodoče združevala vse dobromisleče Slovence kot simbol odpuščanja, spoštovanja, edinosti in iskrene sprave. V letošnjem juniju je združila 2500 rojakov v molitvi ob spominu na vetrinjske žrtve. Kljub zahtevi policije, da jo morajo odstraniti, je rastle dalje in bila dan na dan naravnost obdana od cvetja ter prižganih svečk.

Nedavno pa je ta skromna a tako pomembna lipica žal le postala žrtev neznanega zlobneža, ki mu vse to ni bilo všeč: zlomil ji je stebelce ter jo s tem uničil...

A poročilo pove, da s tem ni bila uničena ideja sprave in volja mnogih, ki jih je lipa sprave združevala. Posadili so novo, ki je v teh novembrskih dnevih spomina pokojnih obdana od lučic. Bo ta preživela napade tistih, ki jim ni do sprave?

O TRBOVELJSKEM pokopališču je "Družina" že pred nekaj leti zapisala tole: "Nove trboveljske Žale – gospodarska pridobitev iz leta 1973 – so brez pokopališkega križa. Ali se to spodobi v deželi, ki je vsa prepojena s srednjeevropsko krščansko omiko? Odgovorni kar naprej samo obljublajo, da bodo že izdali dovoljenje za postavitve križa, a vse doslej je ostalo samo pri obljubah. Na vratih ali steni pokopališke vežice ne sme viseti osmrtnica s podatki rajnega kristjana, kot jih je, enotne z znamenjem križa, za vso Cerkev na Slovenskem natisnil škofijski ordinariat, češ da je tovrstna osmrtnica le propagandnega značaja." – Letos pa križ že stoji. Načrt zanj sta naredila diplomirana inženirja Jože Kregar in Franc Bokal, blagoslovil pa ga je mariborski pomožni škof dr. Jožef Smej. Postaviti so ga smeli res na skrajnem robu božje njive, a vendar nihče ne more mimo njega neprizadet. Ob novembrskem obisku grobov je križ marsikomu v spodbudo, vsem pa v premislek...

ROJSTNA HIŠA generala Maistra v Kamniku je v žalostnem stanju in propada, občina pa kar ne more priti do sredstev za njeno obnovo in ohranitev. Še hujše je, da hišo občina uporablja začasno bivališče ljudi s socialnimi problemi in za alkoholike. Stanovanci se večkrat upijanjajo in pretepajo, za red in čistočo ter za to, da se ne dela škoda, pa ravno ne pazijo. Občinski možje za enkrat le obljublajo,

kdaj bo prišlo do dejanj, ne ve nihče. Maistrov spomenik v Mariboru sicer stoji, nič manj važen zgodovinski spomenik pa je njegova rojstna hiša, ki žal žalostno propada...

PREKRŠKOV, zlasti v vinjenosti kršenja javnega miru, je v prvi polovici tega leta slovenska milica naštelala okoli devetnajst tisoč. Število je blizu lanskega, le javnega pijančevanja je nekaj manj, ker se je zaradi podražitve pijač preselilo na domove. Manj pa je to polletje političnih prestopkov kot jih je bilo lani, ali pa so bili miličniki bolj popustljivi; našteali so jih le 141. Tu gre v glavnem za pisanje po stenah, v katerih prihaja na dan nezadovoljstvo z režimom in razmerami. K poročilu je dodano, da kljub zahtevi policije, naj se napis odstrani, navadno stena ostane popisana. Lastnik se rad izgovarja, da bi zelo verjetno belil zastonj, ker bi se pisci vrnili ter ponovno uporabili steno za svoje politične napade.

"SLOVENSKO IZSELJENSKO MATICO so nekateri smatrali tudi za pomočnico policiji in za ideološko institucijo. Vendar se tega negativnega slovesa pozikša znebiti, kar je že pokazala v izdaji Slovenskega koledarja za prihodnje leto, v katerem sodelujejo že avtorji povojne politične emigracije. In tudi na sploh noče Matica več ločevati med starimi in novimi izseljenci, med političnimi emigranti in ljudmi, ki naj bi bili na začasnem delu na tujem. Saj kdor – če tako rečemo – začasno dela v tujini več desetletij, res ni več začasen, pa čeprav se namerava po upokojitvi preseliti v lastno hišo v domovini."

To je dobesedno uradno poročilo, ki je prišlo iz Ljubljane na radio EA. Lepo se sliši, pa je po tolikih letih ignoriranja dejstev in krivičnih napadov kljub nekaterim pozitivnim znakom le težko verjeti. Čas bo pokazal, če je poročilo iskreno in res kaj velja.

Na hitro sem pregledal Slovenski koledar 1990. Res ima nekaj člankov, ki bi jih še lani najbrž ne mogel ali ne hotel priobčiti. Predavanje s srečanja na Bledu v letošnjem maju, ki ga je imel Andrej Rot, predsednik Slovenske kulturne akcije v Argentini, bo za mnoge bralce Koledarja razodetje. Enako seznam slovenskih šol politične emigracije v Argentini, ki je bil lani le na splošno omenjen. Tudi članek o izseljenškem pisatelju Muserju bo bralcem veliko povedal. Če bodo vsi ti članki v rodni domovini pomagali do demokracije, pluralizma ter spoštovanja človekovega dostojanstva, bodo dosegli svoje. Če pa je njih objava le posledica domačih razmer in nam v izseljenstvu pesek v oči, bo zbliznanje kaj kratkotrajno.

ZANIMIVA knjiga o zgodovini Ljubljane je prišla na slovenski knjižni trg. Vlado Valenčič, starosta slovenskih arhivarjev, saj ima že 85 let, je dolga desetlet-

ja brskal po raznih arhivskih virih. Zanimalo ga je posebej, kakšna so imena ljubljanskih ulic od dvanajstega stoletja pa nekako do petdesetih let našega stoletja. Arhivar pričtenja z imeni za mesto Ljubljano, potem pa opisuje, kako so ulice v teku stoletij spreminjale svoja imena. Prav zanimive stvari je odkril.

HANS WOLF je v glasbeni javnosti znano ime in prihodnje leto bo poteklo 130 let od skladateljevega rojstva. Za nas zanimivo pa je dejstvo, ki so ga odkrili zadnji čas: da je njegovo rojstno mesto – naš Slovenj Gradec ter da izhaja iz slovenske rodovine. Zato hočejo doma to poudariti ob jubileju prihodnjega leta s posebnimi prireditvami, ki jih načrtuje pripravljalni odbor pod vodstvom prof. Marijana Lipovška. Sodelovali bodo Slovenska filharmonija, zbor in orkester RTV Ljubljana ter mariborska opera, ki bo predstavila edino Wolfovo opero *Corregidor*. Izdali bodo tudi kaseto z Wolfovimi samospevi.

O NEURJU, ki je letos divjal po Halozah in preko Laškega, smo že poročali. Rdeči križ nabira in pošilja v opustošene kraje pohištvu, obenem pa znova poziva občane in razne delovne organizacije, naj prizadetim krajem darujejo gradbeni material, hrano in denar. Vse bo prišlo zelo prav, da se ljudem odpomore pred zimo. Prizadetim je šla na roko vsaj lepa jesen, ki je s svojim toplim in sončnim vremenom podaljšala čas za potrebna zidarska dela pri obnovi poškodovanih hiš. – Med nami v Avstraliji se je za akcijo v pomoč Halozam zavzel SALUK (Slovensko-avstralsko literarno-umetniški krožek) v Sydneyu ter darove lahko pošljete tudi preko p. Valerijana oz. sydneyskega verskega središča. Če bo prišel kak dar na MISLI, ali pa na melbournsko versko središče, ga bomo poslali naravnost prizadetim, ne preko kake posredovalne organizacije v Sloveniji.

MARSIKOMU je delo zastalo, ko je v teh mesecih podaril prostovoljne ure popravilu starodavne cerkvice sv. Magdalene na Ločici, a Bog zna vračati stotero. Prostovoljne ure, ki jih je bilo nad 2000, so znamenje vaše solidarnosti in vere njenih ljudi. "Ta cerkvice je sicer znamenje kulture naših prejšnjih rodov, toda predvsem znamenje vere," je ob blagoslovitvi 16. oktobra letos navzočim vernikom dejal škof Kramberger. – Tako se je desetina obnovljenih in olepšanih slovenskih cerkva pridružila nova. Res občudovanja vredni so napor slovenskih vernikov, da dobivajo zlasti številne podružnice po gričkih novo podobo, ki ohranja slovenski deželni tradicionalni videz "dežele cerkvic". Verniki finančno in fizično res veliko žrtvujejo v ta namen – Bog jih blagoslovi!

TOLMINSKA OBČINA si razbija glavo, kaj narediti z razpadajočim nekdanjim tolminskim gradom. Po

mnenju vodstva muzeja, da bi tolminsko muzejsko zbirko pustili v vlažnih grajskih kletih in v zgornjih prostorih uredili pisarne za občinske uslužbenke, ta predlog sploh ne pride v poštev. Prevladuje mnenje, da mora stavba ostati na razpolago muzejski zbirki, četudi je grajsko poslopje nekoliko preveliko za ta namen. Pri preurejanju poslopja pa bo seveda najtrši oreh – kdo bo plačal račune . . .

ALI VESTE, da se Mariborčani ponašajo z najstarejšo znano vinsko trto na svetu? Raste pred gostiščem "Stara trta" in se že 400 let upira času. Ima več kot 30 metrov dolge korenine, ki segajo od hiše pa prav do Drave. Trta uživa posebno zaščito, saj je njen gospodar rotovski župan, zanjo pa skrbi mestni viničar magister Tone Zafošnik. Malečičski trgači so letos natrgali za dve polni brenti grozdja in bilo je izredno sladko. Z vinom so napolnili stekleničke ter jih zapečatili z originalnim mestnim pečatom iz 16. stoletja. Po starem običaju, ki je zapisan tudi v starem urbarju, ima pravico do desetine pridelka gospodar trte.

DOMA prihaja na dan, kar naša emigracija že dolgo pripoveduje in je črno na belem v knjižici "Teharje so tlakovane z našo krvjo". Uradno poročilo iz Ljubljane na EA se glasi: "Vse kaže, da je bilo pri Teharjih v celjski občini taborišče za pripadnike predvojnih meščanskih strank, za belogardiste, ki so jih vrnili zavezniki iz Italije in Avstrije ter za njihove simpatizerje in družine, tudi žene in otroke. Odtod so povojne ujetnike vodili na streljanje v bližnje kraje in jih menda pokopavali tam kjer je zdaj odpadno odlagališče sadre. Če je to res, pravijo Celjani, je treba odlagališče odstraniti in kraj urediti v skladu civilizirane Evrope."

VENETI NAŠI DAVNI PREDNIKI

Izredno pomembna knjiga, ki je zdaj izšla tudi v slovenščini. Avtorji Matej Bor, Jožko Šavli in Ivan Tomažič prinašajo na 524 straneh nepretrgano vrsto dokazov, da smo Slovenci potomci slavnih Venetov. Lepa in res bogato opremljena knjiga, ki je bila 15. jun. letos slovesno predstavljena v Ljubljani, pomeni prelomnico v slovenskem in evropskem zgodovinopisju.

Naročite jo pri upravi MISLI za ceno 30.– dolarjev, vključno navadna pošta. Zračna pošta po želji naročnika in z doplačilom.

Prva pošiljka knjig na upravo MISLI je že pošla in naročili smo novo, Upajmo, da ne bo potovala predolgo.

Sveto pismo v našem slovtvu

JUDA IZ KARIOTA
DRAMATIKA IVANA MRAKA

VIHAR, ki so ga med Slovenci zbudila "skupna jedra", nas je zbral v okrogli dvorani ljubljanskega Cankarjevega doma. Pred mikrofonom so se vrstili mojstri besede in se izrekli za jezik naših mater. Mojo pozornost je posebej pritegnil starejši gospod koščene postave, ki je iz zadnje vrste zgoraj s pogledom jastreba spremljal vse izgovorjeno. Ko so prišli do besede poslušalci, je ob pomoči svojega spremljevalca vstal in spregovoril. Koščena roka v višini glave, pomaknjena nekoliko naprej, in sivi lasje kakor od viharja razpihani nazaj, so mu dajali preroški videz. Temu so se prilegale tudi besede. Kot množica, zbrana okrog Janeza Krstnika v puščavi, smo pili njegove stavke. Gorečnost za domačo besedo ga je razjedala do take mere, da je nehote postal glavna osebnost večera.

Tako je bilo moje prvo srečanje z IVANOM MRAKOM; pred tem sem srečaval le njegovo postavo, ki se je kot duh pomikala po ulicah Ljubljane.

Z Mrakom kot pripovednikom in dramatikom sem se kot mnogi drugi srečal šele ob njegovi smrti. Ob odprtem grobu so ga šele priznali za enega najplodnejših a najmanj priznanih slovenskih dramatikov. Preko štirideset dram je prišlo izpod njegovega peresa. On sam o vodilu svojega umetniškega ustvarjanja zapiše: Ta napon, izdreti življenju poslednjo resnico in se z njo soočiti, je bil nagib vsega mojega življenja.

Literarni zgodovinar Anton Stodnjak pravi, da je Mrak svoj najlepši umetniški uspeh dosegel z biblično trilogijo PROCES. To trilogijo sestavljajo tragedije Človek iz Kariota, Veliki duhovnik Kajfa in Prokurator Poncij Pilat. To pa niso edine Mrakove drame s svetopisemsko tematiko, saj je za Procesom napisal še Evangelista Janeza, Apostola Petra in Heroda Velikega.

Mrakove biblične drame so v knjižni obliki izšle šele leta 1985. Tam avtor sam na kratko spregovori o nastanku teh dram. Pravi, da se je že v otroštvu ob imenih Jude, Kajfe in Pilata spraševal, kaj je nagnilo te tri ljudi do strahotnega dejanja.

Oglejmo si zdaj dramo, ki osvetljuje lik Jezusovega izdajalca Juda. Evangeliji ne povedo kaj dosti o njem. V apostolskem seznamu je vedno imenovan nazadnje.

Bil je blagajnik, znan po pohlepu. Izdal je svojega učitelja; v to ga je navedel hudič. Nazadnje tragično konča.

Ivanu Mraku skopo evangeljsko poročilo ne zadoštuje; hoče se dokopati do vodilnih nagibov v Judovem življenju. On sam o nastanku te svoje drame piše:

Vse prečno in enostransko slikanje Judove usode mi je bilo vseskozi zoprno. Vedno znova mi je bilo nemogoče verjeti, da bi nekdo, ki je spremljal Gospoda, mogel biti tako zavržen, da ga izda zgolj za ušvih trideset srebrnikov. Vzroki za to izdajstvo so vsekakor globlji, širši in zapletenejši. Juda, zapisan svetu in židovskemu izročilu, je prihitel iz daljnih hribov, da se kot mlad navdušenec priključi spremljevalcem Mesije. Zemlji zapisan je pričakoval od Gospoda prav nasprotno, kot je Jezus oznanjeval. Ves prevzet (od) Jezusove miline je naenkrat z odporom sprejemal nauk, ki je bil v popolnem nasprotju z njegovimi pričakova-

J: Sredi polj smo hodili, vsi smo strmeli vanj. Rabi, glo zamišljen, obstane in nas uči. Nauk, nenavadno lep nam zastaja dih. Zakaj me je poklical in izbral? Zakaj je med svojimi prenašal? Zakaj me ni izvrigel? Mar je tega začetka vedel? Mar je videl vnaprej?

K: Kaj vedel? Kaj videl?

J: Da ga bom izdal.

K: Če bi to slutil, bi te z bičem napodil.

J: Ne razumeš, gospod.

/Odlomek iz drame Ivana Mraka
ČLOVEK IZ KARIOTA/

nji . . . Judi so bile Jezusove nraavstvene zahteve, ki so se tikale vsch in vsakega brez izjeme, čedalje manj razumljive, saj niso netile sovraštva proti nikomur, marveč so nosile rešenje vsem narodom, torej človeku nasploh. Ožin, ki so omejevale Judovo zavest, ni predrta nobena Jezusovih besed. Zato se je krčil čedalje bolj vase, natihem godrnjal in v svojem zakrknjenem sovraštvu do Rima tudi čedalje manj razumel Jezusov nauk. Pri tem je bil vseskozi premagovan po Jezusovi milini in kljub temu, da je neenkrat na tihem vzrojl proti Njemu, se ni mogel utrgati od Njega. Velikoduhovniški ogleduhi so se pač obrnili do pravega, da jim podleže in Jezusa izda.

Prizorišče drame, ki govori o Judu (Človek iz Kariota), je najprej vrt za Pilatovo palačo. Medtem, ko množice spredaj na dvorišču zahtevajo obsodbo, se veliki duhovnik Kajfa skupaj s svojim tastom in mladim levitom zadržuje na vrtu. Pridruži se jim Juda, ki ne prenese samote, še manj pa hrupno množico. To, kar ga je prineslo, izbruhne zdaj na dan. Mrakov Juda je ves razvnet. Kaj vse je poskušal, da bi Učeniku povečal slavo in ugled, a ta ga je vselej zavrnil. Učenik je povsem zmaličil njegovo podobo pričakovanega Mesija. Ni nadaljeval tega, kar so začeli Makabejci, ki so se uprli nadvladi. Nekaj Judu ne gre v glavo: Je Rabi naprej vedel, da ga bo Juda izdal? (Odlomek o tem je zgoraj v okvirju.) Šele po izdajstvu Juda začne spo-

znovati, da njegov Učenik zmaguje, četudi je pred njim obsodba.

Jezusove besede, ki jih je Juda tri leta poslušal, so žive, žgejo ga. Juda spoznava, da ga je Jezus vseskozi poznal v dno duše. Sprašuje se, ali ga ni Jezus zato sovražil? Se nista s pogledi sporekla že zaradi mošnje? Ali ga z umivanjem nog ni hotel le ponižati? Zdaj visi nad Judom nov očitek: "V rabeljskih rokah nisem po tvoji volji, ne po tvojem izdajstvu, marveč ker sam tako hočem."

Drugo in zadnje prizorišče Mrakove drame o Judu je sobana v templju. Tudi tu se Juda pridruži Kajfu in njegovemu tastu. Nemir v njem divja bolj in bolj. V njem odmeva: Vedel je, in mi ni pota zastavil! Zakaj? Hotel je, da se odločim sam, čisto sam. . . . V gozd se poženem. Zver — ranjena na smrt. Luna, pošastna lobanja, se mi reži od vsepovsod. Naj prekličem svoje izdajstvo, planem pred sinedrij! S srebrom ste mi zamašili usta. Kup mrtvaških kosti mi rožlja v mošnji. Naj se izjokam, naj se izkričim! V meni se budi — čedalje hujša, bolj in bolj mučna, na smrt neznosna slutnja, da je on resnično Pričakovani in Obljubljeni! . . .

Ogenj v Judovi notranjosti žge naprej. Sprašuje se, ali ga ni morda sla po denarju in časteh zvalila, da se je pridružil pričakovanemu kralju. Hoče sovražiti, a čuti, kako je priklenjen na Jezusa. Spoznanje, da je edina Jezusova priča (ostali apostoli se se razbežali), čeprav izdajalska. Jezusu nikoli ni želel smrti in vendar ga je on izročil morilcem. Ogenj v Judovi notranjosti se razplamti do skrajnosti. — Takšen Judov konec si je zamislil Mrak.

Mrakova drama o Judu iz Kariota ne da dokončnega odgovora o vzroku Judovega izdajstva in tudi ne o njegovem koncu. Vsaj delno pa razkrije nagibe, ki so zaznamovali Judovo življenje. Ti nagibi niso nekaj tujega, ampak jih zasledimo tudi v našem času, morda celo pri nas samih. Kolikokrat se naša pričakovanja o Kristusu izkažejo za napačna! Dvoreznost njegove besede nam ni neznana. Če ga po malem izdajamo, to izdajstvo pride nad nas. Po izdajstvu se je Juda bal srečanja z Jezusovim pogledom. Mi pa te napake ne smemo storiti. Saj v Jezusovem pogledu ni očitka in sovražnosti, ampak usmiljenje in odpuščanje.

P. TONE

SV. RAFAEL

*Fr. Valerian Jenko, O. F. M.,
Fr. Ciril Božič, O. F. M., /v Box Hillu, Vic./
St. Raphael Slovene Mission,
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(P. O. Box 280, Merrylands, N. S. W., 2160)
Telefon: (02) 637 7147*

*Slovenske sestre – frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael Convent,
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W., 2160
Telefon: (02) 682 5478*

POKOJNI – V sredo 8. novembra okrog pete ure zjutraj je na svojem domu v Lakembi umrl, zadet od kapi, **JOŽE LAPUH**. Pokojnik je bil rojen v vasi Gorenja Pirošica, pošta Cerklje ob Krki, v družini Marka in Jere r. Kaver. Leta 1960 je prišel v Avstralijo. Dve leti pozneje se je po zastopniku poročil doma z Ivanka Smukovič, po rodu iz sosednje, Poštene vasi. V cerkvi je bila poroka sklenjena, ko je Ivanka dospela v Avstralijo. – Pokojni Jože je bil najprej zaposlen pri železnici, nato pa petnajst let pri družbi Leyland, Zetland, NSW, potem pri Sims Smelters, nazadnje pa pri ICI v Rhodes. Že pred štirinajstimi leti je imel prvi srčni napad, lanskega lažjega je prav tako prebolel ter odšel spet na delo v tovarno. Vendar se ni več počutil zdravega. Tiho in voljno je prenašal bolečine in ni hotel nikomur delati skrbi. Bil je mirnega značaja ter dober mož in oče.

Pogrebno mašo smo imeli v naši cerkvi v petek 10. novembra, na predvečer pa smo v pogrebnem podjetju v Lakembi ob krsti zmolili rožni venec za pokoj njegove duše. Pokopali smo ga na novem delu našega pokopališča v Rookwoodu. Pokojnik zapušča poleg žene tudi hčerko Kristino por. Dilucchio in vnukinjo Kristal, v rodni domovini pa še dve sestri, a brata v Nemčiji. Vsem naše iskreno sožalje.

KRSTA – **Christopher Bert Papagna**, Guildford, NSW. Oče Frank, mati Prudence r. Daughy. Botra sta bila Norbert Tirk in Sue Goldsbrough, Merrylands, 22. oktobra 1989.

Kara Rudi Stariha, Bossley Park, NSW. Oče Mark, mati Irena r. Kužnik. Botrovala sta Gemma in David Garner, Merrylands, 29. oktobra 1989.

Staršem, novokrščencema in botrom iskrene čestitke. Bog daj, da bi otroka lepo napredovala v krščanskem življenju, ki sta ga prejela s svetim krstom.

“NOVE STEZE” je novo ime za naš mladinski zbor, ki se je prej imenoval “Zarja”. Upajmo, da bo novo ime dalo mladim pevcem tudi novega zagona pri petju. Naj omenim, da je zbor nastopil na letošnjem mladinskem koncertu v Adelaidi že z novim imenom. Staršem in vsem organizatorjem, posebej pa sestri Francki, iskrena hvala za ves trud, ki so ga imeli pri pripravah nastopa in potovanju na koncert. Zboru želimo mnogo uspehov, starše mladincev pa naprošamo, naj poskrbe za redno udeležbo njihovih fantov in deklet pri pevskih vajah.

SREČANJE UPOKOJENCEV – MOLITVENA SKUPINA Srca Jezusovega. Bog povrni gospem tu omenjene skupine za pogostitev upokojencev in bolnikov na 2. novembra. Srečanja se je udeležilo okrog trideset oseb. Prihodnjega bomo organizirali spet v začetku prihodnjega meseca.

ČIŠČENJE CERKVE je sedaj razdeljeno po skupinah. Nekatere skupine so sestavljene iz več družin, nekatere pa imajo le po eno družino. Še nekaj družin nam je potrebnih, da bo spored popoln. Zahvala vsem, ki ste pripravljeni opravljati to nujno potrebno delo!

PRAZNIK KRISTUSA KRALJA – letos 26. novembra, zaključí cerkveno leto. To nedeljo bomo imeli po maši počastitev svete Evharistije, posvetitev Kristusu Kralju in blagoslov z Najsvetejšim.

ADVENT se prične na nedeljo 3. decembra. Naj tu omenim tudi **božično devetdnevno**, ki jo bomo imeli od sobote 16. decembra pa do 4. adventne nedelje, ki je obenem letos božična vigilijska. Med drugimi nameni bo med molitvami devetdnevne tudi naša proročna za domovino.

MIKLAVŽEVANJE bo pri nas v nedeljo 10. decembra po maši. Nastopili bodo otroci Slomškove šole, nato bo sledilo Miklavževa obdarovanje. Za delo v dvorani je na vrsti 2. delovna skupina, ki bo imela v ta namen sestanek teden poprej, na nedeljo 3. decembra po maši. Ob priliki Miklavževanja pa bo tudi **POSEBNO OBDAROVANJE**. Več o tem pa v naslednjem odstavku.

DVAJSETLETNICA našega središča v Merryland-su. Zadnji dan tega leta, 31. decembra, bo poteklo dvajset let, odkar je bila blagoslovljena naša prvotna cerkev. Na Silvestrovo, 31. decembra 1969 smo imeli slovesnost, s katero smo skromno leseno cerkvico odprli za službo božjo. Prvo mašo sem v njej opravil naslednji dan, na novo leto 1970. Isti dan popoldne sem imel v cerkvi tudi prvi krst, ki ga je prejel Marko Tomšič, sin Staneta in Marte. Hvaležno se spominjam vseh dobrotnikov in pomočnikov, ki so tako pridno delali

ter cerkev pripravili za službo božjo. Moram reči, da so položili vanjo veliko svoje ljubezni. Med njimj so zdaj nekateri že pokojni — Franc Potepan, ki je barval streho in cerkvene stene; ali pa Franc Klemenc, ki je napravil krasno oltarno ozadje.

V dobi dveh let smo že začeli misliti in načrtovati, kako bi cerkev obzidali in povečali. Tudi za to so rojaki v velikem številu priskočili na pomoč. Od teh nam številni še sedaj zvesto pomagajo ob vsaki priliki. Tako je bilo pri gradnji nove cerkve, kasneje tudi pri gradnji dvorane, sestrskega stanovanja, pri urejanju parkilišča, pri raznih popravilih ter z razno opremo. In isto je bilo sedaj, ko smo morali namestiti streho, cerkvi napravili nov strop, novo razsvetljavo, lesena tla zamenjali s preprogo. Med dobrotnike spadajo tudi darovalci za Ambrožičev dom, naše delovne skupine, gospe v skrbi za stojnico, gospe v skrbi za pecivo, možje v skrbi za pijačo, članice Društva sv. Ane . . . Vsem tem znanim in neznanim dobrotnikom bi se radi izkazali hvaležne za vse, kar so storili za naše versko središče — obdarovati jih želimo. Zato so vabljeni, da pridejo na Miklavževanje — obdarovanje bo po maši, 10. decembra, v cerkveni dvorani. Stroške obdarovanja bo pokril dobrotnik, ki noče biti imenovan.

MLADINSKA ZAHVALNA MAŠA za zaključek pouka Slomškove šole bo letos na nedeljo 17. decembra. Mladina bo pri bogoslužju sodelovala, prepeval pa bo mladinski zbor "Nove steze".

FIGTREE ima slovensko službo božjo v nedeljo 10. decembra ob peti uri popoldne, nato pa Miklavževanje v dvorani. Slovenska maša bo tudi vse srede v adventu ob sedmi uri zvečer. Uro pred pričetkom je vedno tudi pevska vaja za ljudsko petje. — Namesto redne maše na četrto nedeljo v decembru, ki je božična vigilija, bo v Figtree **polnočnica**.

CANBERRA ima slovensko službo božjo na nedeljo 17. decembra ob šesti uri zvečer, nato pa ob isti večerni uri na božični dan, v ponedeljek 25. decembra.

NEWCASTLE ima slovensko mašo na Silvestrovo, nedelja 31. decembra, ob šesti uri zvečer.

WAGGA-WAGGA bo za slovensko mašo spet na vrsti, kadar bodo tamkajšnji rojaki to želeli ter nam sporočili svojo željo.

ŠTEFANOVANJE bo v naši dvorani na praznik sv. Štefana — torek 26. decembra. Igral nam bo ansambel Mavrica, s katerim bo nastopila tudi pevka Olga.

NAŠ PATER PROVINCIAL ima že nekaj let navado, da za god svetega Frančiška razpošlje vsem sobra-

tom po župnijah, ki jih oskrbuje frančiškanska provinca, posebno pismo. V njem se tudi zahvali za vso podporo in raznovrstno pomoč, ki jo v teku leta prejemo od svojih vernikov. Obenem pa v tem pismu tudi v glavnih potezah nakaže stanje naše province, ki mora vsekakor biti pri srcu vsakemu članu province, kakor tudi vsem vernikom, ki imajo stik z nami. Pater provincial med drugim govori o naraščanju naše province. V Serafinskem kolegiju v Kamniku je sedem srednješolcev. Trije novinci so 30. septembra pričeli noviciat na Sveti gori pri Novi Gorici, prijavila pa sta se tudi dva kandidata za brata neduhovnika. V Ljubljani enajst bogoslovcev obiskuje teološko fakulteto. Poleg tega je še en brat laik z začasnimi obljubami. Naj omenim tudi, da sta letos zapustila našo skupnost dva bogoslovca, ko so jima v septembru potekle začasne obljube. Upamo, da bo kateri izmed njih deloval kot škofijski duhovnik v Gospodovem vinogradu. Letošnja novomašnika pa že delujeta z vso mladostno navdušenostjo, eden v Ljubljani, drugi v Mariboru, dočim diakon, ki je končal teološko fakulteto, pastoralno deluje med slušno in govorno prizadeto mladino.

Pater provincial med drugim omenja tudi stroške, ki do v zvezi z vzgojo redovnega in duhovnega naraščanja. Za to mora seveda skrbeti provinca po svojih redovnih hišah. Del te dolžnosti vsekakor pade tudi na Avstralijo, kjer so vsi izseljenski duhovniki frančiškani, pa tudi sestre so iz kongregacije tretjega reda sv. Frančiška. Zadeva poklicev zahteva naše molitve in tudi gmotno podporo, da tako lahko pričakujemo novih delavcev iz domovine.

Avstralska Slovenija doslej žal še ni prispevala nobenega kandidata za duhovniški poklic, ki bi se odločil delovati med tukajšnjimi rojaki. Edini škofijski duhovnik je Fr. Edward Sedevčič, ki deluje na fari Mt. Druitt v sydneyski nadškofiji. V Melbournu pa je bil krščen Štefan Krampač, zdaj salezijanec v Sloveniji, ki bo drugo leto postal duhovnik. Sestre pa so dobile v Avstraliji dva poklica: v Melbournu je sestra Petra Kropich, po rodu iz Dapta, NSW, dočim se sestra Zalika Svenšek, v Avstraliji rojena, zdaj v Slovenski Bistrici pripravlja za delo med nami.

Naj bi ne minil dan, da se ne bi v molitvi spomnili poklicev, te važne zadeve Cerkev in posebej naše zadeve. Kdor trka, se mu bo odprlo! In če je teh, ki trkajo, cela armada, bo toliko prej njih prošnja uslišana in vrata odprta. Vztrajajmo torej v molitvi, pa tudi z darovi prispevajmo za vzgojo bodočih delavcev med avstralskimi Slovenci!

P. VALERIJAN

NAŠE NABIRKE

BERNARDOVEMU

TISKOVNEMU SKLADU

ZA NAŠE "MISLI":

\$53.— Ivo in M. Šušteršič; \$50.— Marija Temisanovič; \$34.— Fani Natlačen; \$33.— Mihael Hovar; \$32.— Marjan Lauko; \$20.— Albin in Antonija Smrdelj, druž. Eligij Šerek; \$17.— Ana Paulin; \$14.— Jože Vah, Marija Oppelt; \$12.— N. N., Gina T. Gesmundo, Aleksander Bole, Feliks Drobež, Peter Lenarčič, Branko Tavčar, Jože Balažič, Albina Konrad; \$9.— Rudi Šenkinc, Edi Zakšek; \$7.— Nada Mršnik; \$5.— Ana Guštin, Drago Gračner, Ivanka Raneri, Miha Matkovič; \$4.— Marija Montebruno, Ana Žveglič, Yelka Kariž; \$3.— Ludvik Telban, Albert Škerlj; \$2.— Franc Zadel, Zofija Valentinčič, Evgen Braidot, Mihael Ulcej, Fred Brožič, Betty Lovrenčič.

V POMOČ MISIJIJONOM

IN NAŠIM POSINOVLJENIM

AFRIŠKIM MISIJONARJEM:

\$400.— D. T.; \$286.61 nabirka misijonske nedelje pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu; \$214.50 nabirka misijonske nedelje pri Sv. Cirilu in Metodu v Kew; \$ 200.— N. N.; \$100.— Marija Truden (za vozila misijonarjem - MIVA); \$80.— Albina in John Konrad (za vozila misijonarjem - MIVA); \$10.— Angela Fatur, Marija Oražem, N. N. (za lačne v Afriki).

MATERI TEREZIJU

ZA NJENE LAČNE SIROTE:

\$20.— N.N., N.N., N. N.; \$10.— Jože Gosak, A. & G. Mlinarič.

DOBROTNIKOM
BOG STOTERO POVRNI!

LOJZE
KOZAR

Premakljivi svečnik

(23.)

“Mislim, da boljšega ne bi našla. Bister je, odločen tudi, ni bogat, kar je včasih velika prednost, je delaven in iznajdljiv.”

“Veren?”

“Seveda veren. Pri nedeljski maši bere berila in je že tudi član župnijskega sveta.”

“Če je tudi starešem prav, pa začnita skupno življenjsko pot.”

“Starešem je prav. Se pravi mojemu očetu in njegovi materi. Prišla sem tudi z namenom, da vas lepo prosim, če bi me, se pravi naju prišli poročiti, ko bo tako daleč.”

“Bog ve, kaj vse do takrat še lahko pride. Vsekakor pa prav lepa hvala za povabilo. Če bom mogel, bom prišel, saj se lahko zgodi, da prav takrat pride kaj takega, da ne bom mogel zapustiti župnije. Kaj pa bo vaš župnik rekel, če se bom vsiljeval za poroko?”

“Saj se ne boste vsiljevali. Bom že vse tako uredila, da bo prav. Naš župnik je zelo dober in uvideven človek. Hvala, da ste mi obljubili!”

“Poznam ga in vem, da mu bo prav. Rekel sem kar tako.”

“Prišla sem tudi zato, da se vam zahvalim.”

“Za kaj? Saj ni za kaj.”

“Srečanje z vami mi je dajalo veliko poleta v mojem čustvenem in razumskem svetu. Ne vem, kakšna bi bila moja mladost, če takrat ne bi srečala vas. Veliko vam dolgujem.”

“Ne meni, Jasna. Njemu, ki nas vodi, ki drži nitke našega življenjskega spleta v svojih rokah. Misliš, da bi se ti kdaj odločila za fanta, ki ga zdaj imaš, če ne bi tako naletela v službi? Tudi to je lahko milost, čeprav bi kdo drug imel to za veliko nesrečo.”

“Še to bi rada vprašala: ste zadovoljni tukaj? Ni nekoliko odročen kraj?”

“Hvala Bogu, da je. Rad bi, da bi bil še bolj odročen. Tu imamo še svoj mir, zmeren utrip življenja brez nespametne naglice. Imamo še kar dovolj časa, da se zberemo, pogovorimo, stvari premislamo in presodimo. V mestnem in v marsikaterem vaškem okolju tega ni več. Sam nemir, sama ihta, neprestani novi vtisi, ki pa človeka bolj izpraznijo, kot napolnijo.

Nekaj me pa res teži. To, da se nam vasi naše župnije vedno bolj praznijo. Mnogim se zdi, da to tukaj ni pravo življenje. Odveč jim je mir in tišina, želijo si hrupa, neprestanega hitenja, naglice, želijo si biti nekje zunaj sebe, ne pa v sebi. Želijo veliko imeti, ker cenijo človeka samo po tem, kako je oblečen, kako je počesan ali kuštrav, kakšen

avto ima. Ne cenijo pa človeka po tem, kakšen je, kako misli, čustvuje in kakšen je njegov notranji svet.

Zato tudi versko življenje peša. Ko sem prišel sem, je bila cerkev nedeljo za nedeljo polna. Sedaj so nekateri prostori kar naprej prazni, zasedeni morda samo na božič in veliko noč. Saj ni mnogo takih, boleče pa je le. Otrok je čedalje manj, ker mladi izgubljajo čut za žrtev, poleg tega pa se ljudi loteva strah pred prihodnostjo: ali bi sploh bilo prav imeti več otrok, ko pa vse kaže na to, da gremo neizbežno v tretjo vojno? Naj rodimo otroke za klanje, se sprašujejo."

"Ne samo vojne. Nekateri se še bolj bojijo razvrata, razbrzdanosti, ki je tako pogostna med mladino. O tem smo veliko govorili na naši šoli. Za kaj pravzaprav vzgajamo naše otroke? Kaj jim sploh naša vzgoja lahko daje? Če razgrajajo od dolgočasia in brezcilnosti, jim ponujamo disko klube, ples, hrup, kakor da bi to moglo mladega človeka zadovoljiti in notranje napolniti. Morda jim lahko ponudimo še šport, tekmovanja, toda za to so navdušeni le redki, ker terja veliko napora, ki ga mnogi ne zmorejo."

"Šport je sicer lepa stvar, toda tudi šport ne more odgovoriti na življenjska vprašanja."

"Prav to sem rekla kolegom in kolegicam: odgovorite jim na vprašanje o smislu, smislu življenja, bivanja, dela, trpljenja. Pa so mi rekli: Ti si nora, saj o tem nihče ničesar ne ve. Na ta vprašanja so vsi ti nekoč znali odgovor na pamet, zdaj se pa sprenevedajo in odgovora sploh ne iščejo."

"Tudi zato ne, ker preveč enostransko poudarjajo samo človekov razum, čustveni svet pa zanemarjajo; kakor da to ni vrednota, ki bi se ji bilo vredno posvečati. Človek pa je predvsem čustveno bitje in se največkrat ravna po čustvenih in ne po razumskih nagibih. Toda to posega že v duhovno območje človeškega bistva, zato se mnogi temu raje izognejo. Brez svoje duhovne plati pa je človek samo predmet, s katerim se da rokovati, manipulirati pravimo, pa ne rokovati v prijateljskem smislu, ampak tako, da z njim poljubno ravnaš po svoji volji. Zato je šola danes, ne samo pri nas, ampak menda povsod po svetu, neka pretanjena prevzgoja k tej ali oni ideologiji, od predšolske dobe pa vse do konca univerze. To pa pomeni nesvobodo mnogih na račun svobode nekaterih. Tako manjšina vsiljuje svoj način mišljenja, znanja, obnašanja vsem drugim. Mladina to čuti, čeprav o tem ne razmišlja, in se brani s surovostjo, nasilnostjo, z rušenjem vseh tabujev, zato ji ni nič sveto, nič častno in tudi nič vredno. Razvrednotiti hoče vse vrednote."

"Ravno zaradi tega pomislim, ali naj grem jeseni nazaj v razred ali ne. Vse moje prizadevanje vzgajati k poštenosti, k resnosti, vzgajati za vrednote, postaja bolj in bolj prazna stvar. Kakor v gluhi log kličem in me nihče ne posluša. Večina se mi posmehuje."

"Nekoliko prečrno gledaš, Jasna. Pri vsem, kar delaš z dobro voljo in prepričanjem, nekaj ostane. Ni treba, da bi ti morala vedeti. Ti seješ, nekdo drug pa bo žel."

"Da nekaj ostane? To, da se ob valeti napijejo kot živina? Da je treba več kot pol dekletom izpirati želodec zaradi zastrupljenja z alkoholom, da kot pijane klade ležijo na cesti in ovirajo promet? In še hujše! Lani so

Stara Ljubljana s stolnico

Ali res?

ŽE v uvodnem članku te številke sem omenil knjigo SANCTUARY! Marka Aaronsa, ki je izšla nedavno v Avstraliji in hoče dokazati, kako je mnogim nacistom po vojni uspelo v Avstraliji najti zatočišče. No, če bi knjigo ocenjeval po tem, kar najdem pogrehtih komunističnih neresnic, polresnic in nekritičnega enostranskega opisovanja z ozirom na nas Slovence in osebe, ki jih osebno poznam, potem knjiga nima zame nobene vrednosti. Potegovala naj bi se za pravico in iskala resnico, pa je vsaj za našo narodno skupino zelo krivična. Kdor bo knjigo bral, pa ne pozna naših razmer med okupacijo in revolucijo ter po vojni, bo dobil o Slovencih popolnoma napačno sliko.

Ne razumem, zakaj se je pisatelj spraval ravno na naš mali in lahko rečem miroljubni narod. Kar prvi dve poglavji posveti preko Ljenka

Urbančiča nam in škofu Rožmanu ter domobrancem. Škof Rožman je opisan kot največji narodni zločinec, kar danes že Slovenija ne verjame več in javno pišejo v dokaz, kako ga je režim načrtno krivično umazal in obsodil. Kot vir je večkrat citiran Franček Saje – potem vemo, kje smo. Ljenka imenuje "mali ljubljanski Goebbels". Zares me zanima, koliko Ljubljančanov je tista leta sploh poznalo Ljenka, da bi si zaslužil to ime. Med prijatelji je veljal za protikomunista kot toliki drugi, morda je bil tudi bolj zanešenjaške narave, očitati mu Goebbelsov posel pa se mi zdi absurdno. In celo poglavje o pokojnem p. Roku Romcu, hrvaškem duhovniku v Sydneyu (po materini strani naj bi bil slovenskega rodu, če se prav spominjam njegovega pripovedovanja). Terorist naj bi bil, ki je prišel v Avstralijo z enim samim namenom: organizirati ustaše. Res je pater spremenil ime, da si je v Evropi rešil življenje, a gotovo ne zato, da bi s tem zakril svojo teroristično preteklost. Do smrti se je žrtvoval nesebično za priseljence – je zdaj res zaslužil biti ovekovečen kot terorist v posebnem poglavju? In to toliko let po smrti, ko se braniti ne more?

Obtožbe temelje na napačni podlagi, ki je veljala pri nas tudi med vojno in so toliki zaradi tega izgubili po nedolžnem svoje življenje: ČE NISI ZA OF, SI PA ZA NACISTE! Dovolj je dokazov – a teh virov se pisatelj ni poslužil – da je večina slovenskega naroda hodila po tretji poti: kot nacizem je odklanjala tudi komunizem skrit pod OF. Osebnost lahko iskreno izjavim, da vso vojno nisem srečal niti enega protikomunista, tudi med domobranci ne, ki bi bil za okupatorja. Nalepka narodnega izdajalca samo zato, ker nekdo ni bil za OF, je zelo krivična.

Res, papir je potrpežljiv. Napravi pa lahko veliko škode. Tudi take, ki je težko popravljiva. A če hoče ta knjiga res kaj pravično doseči, naj vojnih zločincev ne išče med nami!

na valeti neke srednje šole učenci ubili svojega součenca. Vrgli so ga na tla in tolkli po njem tako dolgo, da je izgubil zavest in je čez nekaj ur v bolnišnici umrl."

"Strašno! In zakaj so to naredili?"

"Branil je svoje dekle."

"So tudi dekle pretepali?"

"V pijanosti in razvratu so zahtevali, naj se tudi ona sleče do golega, kakor so se slekle nekatere druge brez grožnje in prisiljevanja, kar tako, da pokažejo, da jim ni mar nobenega predpisa, nobene morale, nobenega tabuja. To pa ni hotela, gotovo tudi zaradi svojega fanta ne. Ko so jo hoteli sleči s silo, jo je njen fant začel braniti. Vnel se je splošen pretep in fanta so dobesedno potolkli."

"So jih zaprli?"

"Ni bilo pravega krivca. Vsi so se izgovarjali, da so bili tako pijani, da se sploh ne spominjajo, če so bili pri pretepu zraven, čeprav imajo vsi polno bušk in podpludb."

"Pijani so gotovo bili, saj v treznosti kaj takega ne bi počenjali."

"Kako ne bi bili pijani. Bilo jih je petindvajset, spili pa so petintrideset litrov vina. Steklenic žganih pijač niso šteli. Plačali niso nič, ker so se po pretepu razbežali."

"Torej le niso bili tako pijani, da ne bi vedeli, kaj delajo."

"Najhujše je to, da jim ni bilo niti žal. Niti zaradi zločina, ki so ga storili, niti zaradi fanta, ki je izgubil življenje. Hodijo okrog, kakor da se ni nič zgodilo."

"Kakor da nimajo vesti. Saj to je najhujše, da danes toliko ljudi ne ve in ne čuti, kaj je odgovornost."

"Saj jih k neodgovornosti vzgajamo. Pred kom naj bodo odgovorni, če ni Boga? Pred zakonom? Temu se je treba samo izogniti in pred ljudmi ostati čist, potem je vse v redu."

"Staro izkustvo: če Boga ni, je vse dovoljeno..."

"Toda, kako bodo ti, ki so storili zločin, mogli to prenašati? Kajti to je pravi zločin, pa če ga časopis stokrat razglašajo samo za mladostno objestnost. Ali mu ne bo neprestano pred očmi zavest, da je kriv smrti sočloveka?"

"Vest se da tudi ubiti, da ne očita več, da več ne vpije. Zato pa je potreben hrup, naglica, hitenje, da človek preslepi sam sebe in se odtegne odgovornosti."

"Le kako je mogoče, da se človek tako zlahka pokvari. V prvem razredu je mehak kot vosek, v četrtem je razgrajč in veseljak, v osmem pa marsikateri izmed teh že pokvarjenec."

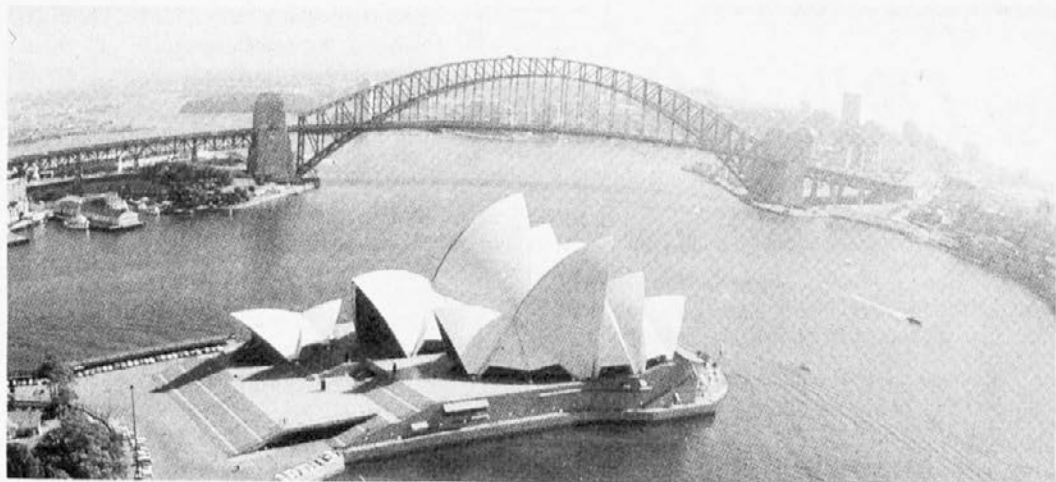
/Prihodnjič nadaljevanje/

Slovenija

Moja dežela

Znameniti
sydneyški
most
in nič manj
znamenita
sydneyška
Opera

POROČILO Macquarie univerze

MACQUARIE univerza v Sydneyju je podpisala dogovor o sodelovanju z Univerzo v Beogradu in "Kiril i Metodij" univerzo v Skopju. Z univerzo v Zagrebu bo podpisala dogovor decembra, ko bo obiskal Sydney rektor zagrebške univerze, profesor Zvonimir Paul Separović. Podpisan bo tudi dogovor z Univerzo v Ljubljani, potem ko bodo tam izvolili novega rektorja.

Dogovori so bili sklenjeni med nedavnim obiskom prorektorice Macquarie univerze, prof. Di Yerbury, in prof. K. Goescha, predstojnika Šole za moderne jezike. In Macquarie univerza je v tem med avstralskimi univerzami prva, saj doslej nobena od jugoslovanskih univerz ni imela uradnega sporazuma o sodelovanju z avstralskimi vseučilišči.

"Ti dogovori so pomembni za našo univerzo," je dejala profesorica Di Yerbury ob svoji vrnitvi. "Mi smo edina univerza v Avstraliji z obsežno zasnovanim programom za študij slovanskih jezikov. Edini imamo študij vzhodnoslovanskih jezikov z močnim poudarkom na jezikoslovju."

"Dogovori so seveda še večjega pomena za avstralsko-jugoslovanske odnose. V času našega obiska so vsi, ki smo jih srečali, v vseh pogledih pokazali izredno zanimanje za avstralsko življenje in kulturo ter izrazili resnično željo po sodelovanju."

Predstojnik Šole za moderne jezike je rekel, da je posebej razveseljivo, kolikšno zanimanje je bilo namenjeno Oddelku za slovanske jezike na Macquarie univerzi. "Prijetno je bilo spoznati, da so naši napori za ohranitev jezika in dediščine različnih jugoslovanskih skupnosti v tem delu sveta tako cenjeni v Jugoslaviji sami," je dodal profesor Goesch,

Medsebojni dogovori zagotavljajo sodelovanje na številnih področjih, kot so literatura in lingvistika, naravoslovne vede in pravo. Gostje z Macquarie univerze so se posebej zanimali za avstralske študije na jugoslovanskih univerzah.

Profesorica Di Yerbury in profesor Goesch sta obiskala tudi Ljubljano, kjer ju je sprejel začasni rektor Univerze v Ljubljani, profesor Boštjan M. Zupančič, pravnik mednarodnega slovesa, ki je izrazil posebno željo po sodelovanju s Šolo za pravo in ekonomske vede na Macquarie univerzi. Med obiskom Narodne in univerzitetne knjižnice sta imela razgovor z direktorjem, profesorjem T. Martelancem, ki je ponudil, da bo poslal knjige za študij slovenščine na Macquarie univerzi. Prof. Martelanc je obiskal Avstralijo pred nekaj leti kot udeleženec seminarja za komunikacijo.

Omeniti je treba tudi srečanje s predsednikom Društva slovenskih pisateljev, gospodom Venom Tauerferjem, in vrsto razgovorov, ki so jih imeli gostje z Macquarie univerze s člani ljubljanske Filozofske fakultete. Pomoč pri slovenskem lektoratu na Macquarie univerzi so nudili dekan, profesor Mirko Pak, predstojnik Oddelka za angleški jezik, profesor Mirko Jurak, in predstojnica Oddelka za slovenski jezik, profesorica Breda Pogorelec.

Pred odhodom iz Ljubljane je častne goste povabil na slavnostno kosilo minister za Razvoj in tehnologijo, gospod Erik Vrenko. Ob njem je bil tudi predsednik Komiteja za mednarodno sodelovanje SRS, gospod Božo Janhuba,

/Za Macquarie univerzo prof. K. Goesch/

SV. CIRIL in METOD

Fr. Basil A. Valentine, O. F. M.,

SS. Cyril & Methodius Slovene Mission,
Baraga House, 19 A'Beckett St., Kew, Vic. 3101
Tel.: (03) 861 8118 in (03) 861 7787

Slovenske sestre – frančiškanke Brezmadežne
Slomšek House, 4 Cameron Ct., Kew, Vic. 3101
Tel.: (03) 861 9874

NOVEMBER, mesec spomina na drage pokojne, nas je na prvo nedeljo zopet zbral na keilorskem pokopališču, kjer je največ naših grobov. Zadnjič sem jih skušal prešteti. Kaj je mogoče, da jih je že kar nekaj sto?

Opoldne smo se zbrali ob skupnih grobovih, zapeli, zmolili rožni venec ter druge molitve, pa zopet zapeli. Navadno sem med molitvijo rožnega venca obšel slovenske grobove ter vsakega blagoslovil. A lani so molili že tretji rožni venec, ko sem se vrnil s svojega obhoda. Za starejše vsekakor preutrudljiva in predolga stoja. Tako smo letos najprej končali molitve, potem šele sem začel z blagoslovom posameznih grobov.

Letošnja pokopališka nabirka je zbrala lepo vsoto 628.85 dolarjev. Bog povrni vsem! Denar bo za kritje stroškov pri obnovi naših skupnih grobov, ki naj bi prišla v novem letu na vrsto. Letos me je zopet ujel čas. Oznanjal sem prošnje za prostovoljce, ki so kakor koli večji pri delu s cementom, pa žal zaman. Šele nedavno sem dobil rojaka Rina Starca, ki je s sinovoma podkontraktor kamnoseka. Obljubil mi je sprejeti skrb in delo, da bodo naši skupni grobovi lepši. Bo pa stroškov precej, saj stane že vsaka plošča z imenom in podatki pokojnega nad 250 dolarjev. A prav je, da se lotimo obnove, saj se je že kar preveč zavlekla. Sem pač zaman računal na prostovoljno delo, čas pa je tekkel dalje . . .

+ Isto nedeljo smo imeli tudi molitve za pokojne člane Slovenskega društva Melbourne: ob petih popoldne smo se zbrali pri spominski kapelici na društvenem hribčku. Lepo in prav je, da ohranimo spomin na vse, ki so gradili z nami in odšli pred nami v večnost. Tudi pri zahvalni maši v soboto 11. novembra, ob priliki praznovanja 35-letnice SDM, smo se pokojnih članov posebej spomnili. Res lepo in prav je, da smo z mašo pričeli slovesnosti obletnice. Društvena dvorana se je kar napolnila in vse je objelo

ubrano ljudsko petje. Tudi obhajil je bilo preko sto. Nabirka, ki ni bila moja ideja, ampak jo je odločil odbor, je prinesla lepo vsoto 344.83 dolarjev. Tudi to bomo porabili za obnovo skupnih grobov. Bog povrni vsem darovalcem!

+ Preko Sydneya sem zvedel za smrt ZORKE SVE-TINA, ki je umrla 21. oktobra v Melbournu, ni pa mi žal znano, v katerem domu ostarelih oz. v kateri bolnišnici. Ko je bila še kolikor toliko pri moči, je živela pri hčerki Lauri por. Baker. Četudi je svojemu bratrancu v Sydneyu večkrat izrazila željo, da bi šla rada med Slovence oz. prišla k slovenski maši, se ji to ni izpolnilo. Tudi nisem imel nikdar prilike, da bi se vsaj srečala na domu ali v bolnišnici. Bog vedi, koliko je še med nami takih zapuščenih mamic, ki si same ne znajo pomagati, domači pa ne čutijo za to potrebe. Tako žal tudi ne vem, kdaj, odkod in kam je bila Zorka pokopana. Pokojnica je bila rojena 21. januarja 1921 v družini Bolčič, Prešnica pri Kozini, župnija Klanec. Vse življenje je bila nadarjena pevka. Med vojno je bila odpeljana v Nemčijo na delo. Kdaj po vojni se je izselila v Avstralijo, mi ni znano. Mož Viktor ji je umrl že pred leti. Poleg poročene hčerke Laure zapušča v Melbournu še sestro Milko por. Filipič – verskemu središču prav tako neznano – v domovini pa še sestri Marijo in Francko ter brata Tonija. Sožalje vsem!

Zvedel sem še za nekaj smrti zadnjega časa med nami v Melbournu, a moram jih prej preveriti, predno o njih kaj napišem.

Geelong je imel v kratkem kar dva obiska smrti:

V četrtek 26. oktobra smo imeli pri Sv. Družini v Bellparku pogrebno mašo in pogreb mlade MARTINE CRTALIČ, ki je nenadoma umrla v nedeljo 22. oktobra zjutraj. Tega zadnjega napada astme žal ni prenesla. Martina je bila rojena dne 10. aprila 1969 v Ljubljani, leto preden sta se z njo oče Martin in mama Olga r. Unetič izselila v Avstralijo. Astma je dobila s sedmim letom, pa kljub težkim napadom končala šolo in se izučila za frizerko. Udeležba velikega števila mladih pri pogrebu je bila lep dokaz, da je bila Martina med sovrstniki priljubljena. Iskreno sožalje staršem, sestri, obema bratoma in ostalim sorodnikom!

Dne 31. oktobra pa je na domu sina Aleksa umrla, zadeta od srčne kapi, prekmurska mamica ROZALIJA GUBIČ r. Lesič. Dočakala je lepo starost 84 let, saj je bila rojena 24. maja 1905, vas Trtkova v Prekmurju. Z možem Mihaelom, zdaj že pokojnim, sta leta 1964 na ladji "Galileo Galilei" prišla k sinu Aleksu v Avstralijo. V Geelongu je prizivljala mama stara leta v zdravju in zadovoljstvu in v upanju, ki ga je večkrat izrazila, da ne bi bila v zadnjih letih nikomur v nadlego in skrb. Bog jo je uslišal, saj je do zadnje ure lahko

skrbela zase ter pomagala tudi drugim. Pogrebno mašo smo imeli v petek 3. novembra pri Sv. Družini v Bellparku, vstajenja pa bo čakala v grobu moža Mihaela na Western Cemetery. Sožalje tukaj družini sina Aleksandra, v Avstriji pa hčerke Gizele r. Kerec.

Iz Tasmanije pa je prišla vest o nenadni smrti bivšega fanta Baragovega doma, ki se je iz Melbournea komaj pred enim ali dvema letoma preselil tja ter začel z malo kmetijo. Teden pred smrtjo je imel IVAN NADVESNIK avtomobilsko nesrečo in po njej se ni več dobro počutil. Na dan 2. novembra so ga našli mrtvega na domu v Brightonu. Avtopsija je ugotovila za vzrok smrti notranjo krvavitev. Pokojnik je bil rojen 25. decembra 1940 v Novi Štifti pri Gornjem gradu kot član družine desetih otrok. Izučil se je za zidarja. V Avstralijo je prišel iz Avstrije v septembru 1966 in za Bonegillo pričel v Baragovem domu. Kasneje je živel do odhoda v Tasmanijo v svoji hiši v Prestonu. Vstajenja pa bo čakal Ivan med grobovi pokopališča Pointville, kjer so ga pokopali v ponedeljek 6. novembra po končanih pogrebnih obredih. Poleg svojih v Sloveniji zapušča v Avstraliji brata Srečka, ki živi v melbournskem okraju Reservoir. Iskreno sožalje vsem, Ivanu in ostalim pokojnim pa večni mir!

+ MOLITVENA SKUPINA, o kakršni ste brali zadnji čas pri poročilih iz Sydneya, je zaživela tudi pri naši cerkvi v Kew. Zbira se vsaki četrtek ob eni uri popoldne in traja srečanje 45 minut. Odkar so prišli prvič skupaj, je skupina narastla že za pet novih, kar je razveseljivo. Še drugi iz okolice ste vabljeni, da se pridružite.

+ MIKLAVŽ nas bo obiskal kot vsako leto: na prvo nedeljo v decembru po deseti maši bo prišel v našo dvorano. Otroci Slomškove šole bodo pripravili tudi malo sporeda. Najvažnejše za malčke pa bo seveda Miklavževo obdarovanje, ki bo pokazalo, kdo je kaj priden. Starši naj darove za svoje otroke prinesejo pred mašo v dvorano (vhod za odrom), ali pa že v soboto kadarkoli čez dan v kuhinjo Baragovega doma.

+ IZLET s PIKNIKOM bomo imeli za konec šolskega leta na drugo nedeljo v decembru (10. dec.) za otroke Slomškove šole, Glasnike, folklorno skupino Rožmarin teer cerkveni pevski zbor in ker je kar lepo število Glasnikov in članov Rožmarina tudi v sobotni šoli slovenskega jezika, se nam bodo pridružili tudi ti učenci. Starši so seveda vključeni. Za avtobus se prijavitte čimprej, katere družin gredo z lastnim avtomobilom, pa naj pridejo do pol dvanajstih v Geelong k cerkvi sv. Družine, Separation Street, Bellpark, ko pričnemo slovensko mašo. Glasniki bodo med mašo sodelovali s petjem, da bo za geelongške rojake malo spremembe. Po maši gremo za vse popoldne v božjo

naravo. Če se nam bo pridružilo kaj geelongških rojakov, so dobrodošli!

+ P. Toni se je že nekajkrat oglasil iz Ljubljane in vse lepo pozdravlja. Novi pater za Melbourne, p. Nikolaj, pa še čaka na avstralsko vizo, saj je proces za njeno pridobitev naravnost leno počasen.

+ Prepričan sem bil, da bom v tej številki že lahko povedal veselo novico glede Doma počitka m. Romane, saj je toliko povpraševanja. Razumem, da vsi skupaj izgubljam potrpljenje, a ne pomaga drugo kot čakati na odgovor tribunala. Dolgo ne more biti več, zato sprejmimo še to, ce smo doslej potrpehli!

+ Kaj pa naše POČITNICE NA MORJU? Seveda imamo za tri tedne v januarju zopet rezervirano bivanje pri "Grey Friars" v Mt. Elizi, pričeniši z drugim tednom. Pričinite v prijavi, da ne bo vse zadnje dneve! Naš prvi teden bo spet družinski, drugi dekliski, tretji pa fantovski. Kateri teden bo imel najlepše vreme?

+ Večerno mašo bomo imeli na prvi petek (1. dec.) in na praznik Brezmadežne (petek 8. decembra) Vabljeni ste – pridite!

P. BAZILIJ

Prva novembrska nedelja pred skoraj tridesetimi leti. Takole smo se zbrali na naših prvih grobovih keilorskega pokopališča.

Na razpolago imamo zbirko naših narodnih in ponarodelih pesmi, ki jih običajno pojemo pri raznih srečanjih, besedilo pa nam večkrat dela težave. Izseljenski duhovnik v Nemčiji, g. Ciril Turk, je pripravil to bogato žepno izdajo. Cena pet dolarjev.

Z VSEH VETROV

SLOVENSKI SVETOVNI KONGRES smo že v zadnji številki omenili pri poročilu o Dragi. Skrbel naj bi za povezovanje Slovencev po vsem svetu in za informiranje svetovne javnosti ter zainteresiranih držav o slovenski problematiki. Prvo zasedanje naj bi bilo že prihodnje leto (morda v Dragi), zaenkrat pa tvori pripravljalni odbor predsednik (Bojan Brezigar, svetovalec deželne vlade Furlanije) in tajnik (Vinko Ošlak, zaposlen pri Mohorjevi družbi v Celovcu). Osnova za bodoče delo Kongresa bodo območni odbori, ki naj bi jih samoiniciativno ustanovili povsod, kjer žive po svetu Slovenci v zdomstvu in zamejstvu.

Doslej je s svojim iniciativnim odborom **konferenca zdomskih Slovencev v Kanadi** odgovoril ta del Slovenije v svetu. Če sem prav poučen, je po letošnji Dragi v Kanadi sprožil to misel bivši avstralski Slovenec, soustanovitelj in prvi predsednik Slovenskega društva Melbourne pred 35-imi leti, dr. Zlatko Verbič. Kanadska konferenca in ostale po raznih delih sveta bi bile del Slovenskega svetovnega kongresa. Če bo kaj iz vsega tega, bi bila to res močna povezava ter bi bila vsekakor v veliko oporo matični Sloveniji pri njeni borbi za demokratizacijo naše rodne dežele.

Kaj pa **Konferenca zdomskih Slovencev v Avstraliji**? Bi smeli začeti misliti na kaj takega tu na peti celini?

KANADSKI SLOVENCI vsako leto poromajo iz vseh strani nove domovine v Midland, kraj kanadskih mučencev. Tam so že pred leti postavili slovenski križ. Ob njem vsako leto v skupnih molitvah priporočajo Bogu številne žrtve našega naroda v času zadnje svetovne vojne in stalinistične revolucije ter povojnih mesecev. Letos je bila ta spominska proslava 10. septembra in potekala je prvič ob prisotnosti gosta iz domovine, nadškofa in metropolita dr. Alojzija Šuštarja, ki so ga kanadski rojaki v ta namen povabili medse. Na strani 292 te številke lahko berete njegove besede o miru v pravičnosti. Nadškof je v Midlandu z romarji zmolil tudi križev pot pri postajah na prostem, popoldne zanje maševal, romanje pa so zaključili s petimi litanijami Matere božje.

BERLINSKI ZID, ki je štiri desetletja ločil Vzhod od Zahoda, da je še miška težko prešla iz ene strani na drugo, se podira . . . A ne podira ga oblast, temveč ljudstvo, sito suženjstva komunizmu. Po poročilih zadnjih dni prihaja preko meje povprečno 300

ljudi na uro – 47.000 jih je v teh dneh izvolilo sicer negotovo, a svobodno bodočnost. Ta eksodus pa se še nadaljuje – podoben je tistemu po zadnji vojni, katerega del smo bili tudi slovenski begunci, ki smo odklonili rdeči režim z njegovo krvavo zvezdo.

To najnovejše preseljevanje tisočev je največja zašnica komunistični doktrini, obtožba diktature in gospodarskih polomov povojnih desetletij. Spregledujejo tudi taki, ki so vsa leta trobili v napačni rog. Vsi pa seveda ne. Nekateri bi morali okusiti na lastni koži krivico in bolečino . . .

“**ALI** ni to znamenje sprememb, ki se uresničujejo v dobro vseh verujočih,” je vzkliknil papež Janez Pavel II., ko je zvedel, da bo beloruska škofija Minsk po šestdesetih letih zopet lahko dobila svojega škofa. Še večjo pozornost v svetu pa je zbudilo potovanje vatikanskega visokega državnika v Moskvo. Nadškof Angelo Sodano je tajnik za odnose med vatikanskim državnim tajništvom in raznimi državnimi oblastmi. Poročajo, da je Gorbačovu izročil tudi osebno papeževo pismo, v katerem govori o vprašanju Libanona ter o priznanju ukrajinske katoliške Cerkve vzhodnega obreda, ki živi podtalno, odkar jo je Stalin z dekretom ukinil. – Veselo poročilo je prišlo tudi iz Vilne, litovskega glavnega mesta, da je namreč litovski parlament razglasil božič za uradni praznik in prav tako prvi november kot spomin na pokojne.

TUDI NA ČEŠKOSLOVAŠKEM se nekaj premika, vsaj tako izgleda, četudi se komunistične oblasti na zunaj še kažejo trde in mogočne. Na letošnjem tradicionalnem romanju v Levačo na Slovaškem se je zbralo nad 200.000 vernikov, med njimi vsaj 40.000 mladine. Že število preseneča, še bolj pa to, da oblasti niso delale kakih težav kot vedno prejšnja leta. Med romarji so bili tudi iz sosednje Avstrije, iz obeh Nemčij, iz Poljske in celo iz Italije – ti so hoteli s svojo udeležbo pokazati solidarnost s preizkušanimi katoličani na Češkoslovaškem.

V MOSKVI pa je bilo v glavni kremeljski cerkvi – prvič po oktobrski revoluciji – spet bogoslužje. To se je zgodilo ob sklepu sinode moskovskega patriarha. Bilo je splošno presenečenje in odobravanje, da je vodstvo sinode dobilo dovoljenje in so v znameniti cerkvi Marijinega vnebovzvetja smeli obhajati slovesno mašo. – Iz poročila pa ni jasno, ali je bilo dovoljenje samo enkratno dejanje dobre volje, ali pa bo veljalo tudi za prihodnost. Cerkev je bila po zmagi revolucije spremenjena v muzej, četudi velja za “srce” ruske pravoslavne Cerkve.

O PESNIKU DIMITRIJU JERUCU smo pisali pred leti, ko je izdal svojo prvo pesniško zbirko **Samotne**

pesmi (leta 1947). Kot povojni begunec se je zatekel v Belgijo, kjer je 3. julija letos umrl v Domu za ostarele v Bruslju. Malo poznani slovenski pesnik je po prvi izdal še tri zbirke svojih poezij (**Pritaval sem** - 1947, **Večerne pesmi** - 1952 in **Razgovor s srcem** - 1977), sodeloval pa s svojimi deli po raznih emigrantskih revijah. Kot pesnik bi bil vreden posebne obdelave in ga zlasti izseljenci ne smemo pozabiti.

Jerucova rodbina izvira iz Kamnika, četudi je bil Dimitrij Oton 4. marca 1916 rojen v Chebu na Češkem. Oče Oton je bil glavni tajnik Mestne hranilnice ljubljanske, doma iz Kamnika, mati pa Marija Poljanec, hčerka prof. Ivana Poljanca iz Novega mesta.

LECH WALENSA, ustanovitelj poljske Solidarnosti, je bil na ameriških tleh sprejet kot pravi heroj. V Washingtonu ga je počastil predsednik ZDA George Bush ter mu podelil ameriško "odličje svobode", saj je pod njegovim tveganim a neustrašenim vodstvom Solidarnost iz nezakonitega in prepovedanega gibanja prešla v politično vodstvo poljske države. Walesa je drugi nečlan ameriškega parlamenta, ki je smel nagovoriti zbornico poslancev in senatorjev - prvi je bil leta 1824, torej pred 175-imi leti, Marquis de la Fayette. V svojem govoru je Walesa poudaril, da je doslej še vsak komunistični sistem ekonomsko propadel. Povedal je, da je Poljska danes na robu propada in potrebuje temeljito obnovo in visoko finančno pomoč. Dobila naj bi nekakšen Marshalov načrt, ki je po drugi svetovni vojni rešil Evropo.

BRITANSKO zunanje ministrstvo je zanikalo poročila, ki trdijo, da je Velika Britanija sklenila s komunistično Kitajsko tajno pogodbo, ki Britaniji prepoveduje kakršnekoli spremembe v Koloniji, ki bo po 1997 pripadla Kitajski. Novinarji se pa le sprašujejo, kaj je res in kaj ni. Igrajo morda Angleži svojo staro vlogo, ki so jo tako katastrofalno izvedli po drugi svetovni vojni v škodo političnim beguncem v Srednji Evropi?

PREKO 500 milijonov ljudi na svetu je podhranjenih, je sporočila konferenca za prehrano in poljedelstvo pri Združenih narodih. Med ostalim naj bi temu odpomogla tudi bolj svobodna trgovska politika.

Melbournskim Slovincem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

LUCIANO VERGA & SONS
ALDO and JOE
MEMORIALS P/L

10 BANCELL STREET,
CAMPBELLFIELD, VIC. 3061

Tel.: 359 1179
A.H.: 470 4095

Vsa dela so pod garancijo!

OB DOGODKIH V SLOVENIJI je prejelo uredništvo za objavo tudi tole sporočilo iz Argentine:

SLOVENSKI NARODNI ODBOR, ki že 45 let združuje demokratične politične stranke v skupno predstavništvo, najprej v medvojni ilegali in nato v emigraciji, opozarja ob pomembnih parlamentarnih odločitvah v Sloveniji, da gre za korak, ki predstavlja novo okrepitev naravne težnje po slovenski suverenosti, ki pa še vedno ne izpolnjuje narodovih zahtev po resnično demokratični družbeni ureditvi.

Stranke, ki sestavljajo SNO, v svojih programih poudarjajo, da ima slovenski narod po naravnem pravu pravico do svoje države. Ta naj bo osnovana na ustavi, ki bo sad pluralistične, svobodno izvoljene ustavodajne skupščine, ter zagotovilo tako človekovih pravic kakor svobodnega delovanja vseh demokratičnih političnih smeri, ki sestavljajo slovensko narodno občestvo. Omenjeni programi se tedaj povsem strinjajo z zahtevami demokratiških gibanj v Sloveniji, ki so z letošnjo Majsko deklaracijo postavila osnovo bodoči slovenski demokraciji.

Ob tej priložnosti SNO ponovno poudarja, da se bo naš narod dokopal do novih možnosti za rast pa tudi za vključitev v zbor svobodnih evropskih narodov le tedaj, ko bo prost vsakega totalitarizma, to je, ko bo z enako odločnostjo zahteval in dosegel pravico do samostojnega demokratičnega odločanja tako o odnosih do drugih držav kakor tudi o notranji ureditvi svoje družbe.

SLOVENSKI NARODNI ODBOR
V septembru 1989.

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

TOBIN BROTHERS
funeral directors

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

North Melbourne 189 Boundary Road, 329 6144

Malvern 1382 High Street, 509 4720

Noble Park 505 Princes Highway, 546 7860

Frankston 232 Cranbourne Road, 781 2115

Mentone 93 2460

KOTIČEK NAŠIH MLADIH

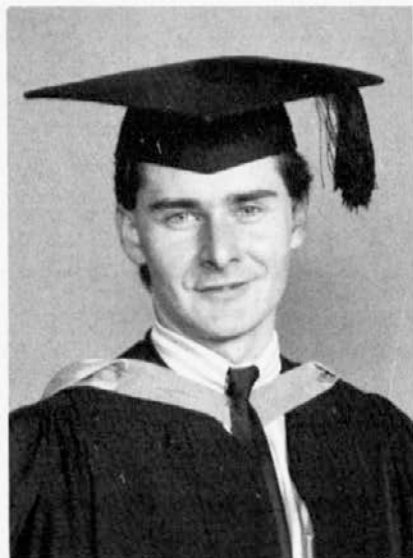
DRAGI OTROCI!

Tokrat je v *Galeriji mladih* spet na vrsti eden naših sydneyjskih obetajočih mladeničev. To je **GEOFFREY POTEPAN**, ki živi s svojo mamo Ivanko r. Černe in doma iz Gorice v sydneyjski mestni četrti Condell Park. Rojen je bil 27. septembra 1956 v St. Margaret Hospitalu, Darlinghurst. Oče, po rodu iz Male Bukovice, je izgubil življenje pri delu že pred dvajsetimi leti, ko je bil Jefferey še otrok. Gotovo ga je v letih doraščanja zelo pogrešal.

Geoffrey je obiskoval najprej osnovno šolo župnije sv. Brendana v Bankstownu, nato se je v istem kraju vpisal v De La Salle College, le zadnji dve leti srednje šole je bil na Benilde High School, prav tako v Bankstownu. Po odlično opravljeni maturi je bil sprejet v Strathfield Catholic Teachers College ter se po triletnem študiju usposobil za učitelja osnovne šole. Nato je fant nadaljeval študije na Macquarie univerzi v Sydneyu in po enem letu prejel diplomu (Education), s katero sme poučevati na srednjih šolah.

Ker zaradi razmer ni mogel dobiti učiteljske službe, se je začasno zaposlil pri zavarovalnici, kjer opravlja delo z naslovom "Superannuation Consultant", vendar upa, da bo kmalu dobil učiteljsko mesto, za katero je žrtvoval toliko let študija ter se zanj usposobil kot odličen študent.

Geoffreyu iskreno čestitamo k lepemu študijskemu

NAJ ČUJE NAS...

NAJ ČUJE NAS

PRESVETI BOG
IN ZEMLJE KROGI!

NAJ TROBOJNICE

SVOBODNO VIHRAJO,

DUŠE HVALNICE

RADOSTNO IGRAJO:

MIR V DEŽELI!

NAŠE GESLO JE –

SAJ SINOVI

SMO SLOVENIJE,

NAŠE LEPE,

SLAVNE MATERE;

V SLOGI BRATSKI

HVALI NAJ BOGA

VSA SLOVENIJA!

/Ena domobrskih pesmi
neznanega pesnika in skladatelja/

uspehu in mu želimo obilo božjega blagoslova v njegovem poklicnem delu ter sploh v življenju. Čestitamo pa tudi mami, ki je sama kot vdova lepo vzgojila sina ter mu s trdim delom omogočila tudi dobro šolsko vzgojo, s katero mu je zagotovila dobro bodočnost. Saj mu je s svojo marljivostjo poskrbela vseskozi katoliško vzgojo, četudi ni imela rožnatega položaja.

Dragi striček!

Smiliš se mi, ker Ti je gotovo dolgčas, ko te puščamo čakati na naša pisma. Velikokrat si se že pritožil, pa menda nič ne zaleže, saj ne vidimo nič več pisem natisnjenih v Kotičku. Tudi jaz sem z mamo vedno rada prebrala Kotiček, pisala pa Ti nisem še nikoli. Saj gotovo razumeš, da se je težko spraviti k pisanju slovenskega pisma. Tudi zdaj se ne bi, če bi mi mama ne dala ultimata: "Če se ne boš potrudila in pisala stričku v Misli, ti ne bom več pomagala brati Kotiček!" To je pomagalo in tu je moje skromno pismo. Morda bo opogumilo še druge slovenske otroke, da bodo bolj mislili nate.

Prejmi zvrhan koš pozdravčkov! Pozdravlja Te tudi moja mama. – **Laura Kos**, 13 let, Shepparton, Vic.

OBVESTILO SLOVENCEM

Iniciativni odbor konference zdamskih Slovencev v Kanadi je – kot mnogim ostalim listom – tudi nam poslal v objavo sledeče:

Slovenski zdamski rojaki z velikim zanimanjem spremljamo politične premike v matični domovini. V luči teh dogajanj se je letos na študijskih dneh v Dragi pri Trstu osnoval Iniciativni odbor slovenskega svetovnega kongresa s sedežem v Celovcu. Ta korak nas je opogumil, da smo pričeli razmišljati o obliki nadstrankarskega slovenskega narodnega predstavništva, ki naj bi pred svetovno javnostjo predstavljal Slovence. V ta namen smo 22. septembra 1989 ustanovili iniciativni odbor konference zdamskih Slovencev v Kanadi, s sedežem v Torontu.

27. septembra bo v slovenski zgodovini zaznamovan kot odločilni mejnik. Slovenski parlament je v Ljubljani z ogromno večino izglasoval važne ustavne amandmaje in s tem nakazal svetovni javnosti slovenske zahteve. Izglasovani ustavni amandmaji bodo v prihodnosti oblikovali slovensko politično, kulturno, pravno, socialno ter gospodarsko življenje. Prav to nas je nagnilo k odločitvi, da bomo skušali posredovati naša razmišljanja vsem zdamskim, zamejskim ter matičnim Slovencem, naj bodo to posamezniki ali organizacije, novo- ali staronaseljenci. Krajevne konference zdamskih Slovencev naj bi omogočile povezovanje Slovencev širom po svetu, istočasno pa bo njihova naloga informirati javnost o slovenski problematiki.

“Razmišljanja” o organizaciji in idejni problematiki zamišljenega svetovnega kongresa bomo posredovali slovenski javnosti vseh treh Slovenij v prihodnjih dneh v obliki brošure.

Enotna miselnost in enoten pristop na področju slovenske suverenosti, demokratičnega političnega pluralizma ter svobodnega gospodarstva, bo merilo naše slovenske strpnosti, družbene politične zrelosti, gospodarske daljnovidnosti, predvsem pa merilo naše narodne zavesti, čeprav smo geografsko oddaljeni ali celo rojeni zunaj matične Slovenije.

Dolžnost in potreba nas vseh je, da 30 odstotkov Slovencev, živečih zunaj meja matične države, prisluhne zgodovinskim premikom in enotno pomaga Slovencem doseči narodno osamosvojitve.

“Obvestilo Slovincem” končujemo s prijateljskim pozdravom in z željo, da bi tudi v matični domovini zavladała Jeffersonova misel: Vlada ljudstva . . . po ljudstvu . . . za ljudstvo . . .

V Torontu, 1. okt. 1989

KANADSKA KONFERENCA
ZDOMSKIH SLOVENCEV

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

ZAHVALA – Preko naših Misli bi se želeli iz srca zahvaliti vsem, ki so nam kakor koli pomagali ter nam nudili roko v pomoč in tolažbo ob nenadni smrti dragega sina, brata in strica

TONIJA ŠEREKA.

Najlepša hvala patru za mašo zadušnico in vse ostalo, sestram za lepo petje in gospe Dragici Geltovi za ganljive besede slovesa ob odprti krsti. Prav iskrena hvala vsem, ki ste pristostvovali molitvi rožnega venca na predvečer in pogrebni maši ter potem spremili našega dragega Tonija na njegovi zadnji poti.

Bog Vam vsem stotero povrni!

Žalujoča družina ŠEREK
Kew, Victoria

CARRARA, QLD. – V nedeljo 5. novembra letos je imelo Avstralsko - slovensko društvo PLANINKA redni piknik na svojem zemljišču (“Slovenski hribček mu pravimo”) v Cornubiji. Saj je menda bralcem že iz prejšnjih poročil znano, da imamo tam klubske prostore in balinišče, pa tudi kapelico smo postavili z imeni pokojnih rojakov iz vsega Queenslanda. To znamenje je blagoslovil ljubljanski pomožni škof Jože Kvas ob priliki svojega obiska pri nas pred nekaj leti.

Do lanskega leta nas je v začetku novembra redno obiskoval slovenski duhovnik iz Sydneya, da smo se ob kapelici z molitvijo skupno spomnili svojih pokojnih rojakov. Lansko leto to žal prvič ni bilo mogoče zaradi preobremenjenosti obeh patrov v Sydneyu. Smo pa zato imeli novembrsko pobožnost na Hribčku v začetku decembra, ko je bil po dogovoru nekaj dni med nami na obisku pater Bazilij iz Melbournea.

Letos pa smo bili žal za to novembrsko priliko zopet sami, brez našega dušnega pastirja, zato smo molitve za pokojne rojake tudi imeli sami. Takole smo na prvo novembrsko nedeljo opravili spomin naših pokojnih:

V SLOVENIJI imam nepremičnino, ki bi jo rada prodala ali zamenjala. Sicer še ne popolnoma dokončana hiša (vodno in električno napeljava že ima) je visokopritlična in na lepem kraju, osemnajst kilometrov iz Ljubljane proti Vrhniki (Podpeč, Jezero). Poslojje ima 360 kv. metrov, pripadajoče zemlje pa je za 765 kv. metrov.

Za podrobnejša pojasnila kličite lastnico na telefonsko številko (03)366 2034.

Melbournskim Slovencem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

VIZZINI MEMORIALS

Proprietor: Giovanni Verga

9 TRAWALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509

doma: 478 5375 in 478 4726

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.

Garancija za vsako naše delo!

Po kosilu smo se v skupini odpravili k našemu znamenju. Tam je gospa Marica Podobnik glasno vodila molitev rožnega venca za duše pokojnih. Prebrali smo nam vsem v opomin še Prešernov sonet "Memento mori" in dodali še novo slovensko himno, Prešernovo "Zdravljico", v slovenščini in angleščini. Prav na koncu sporeda pa smo prvo kitico nove himne tudi zapeli. Tako je prvič zadonela na našem Hribčku, gotovo pa ne zadnjikrat. Le naj se uvrsti v našo vsakoletno tradicijo spomina pokojnih in molitev zanje pri znamenju. Upajmo, da bo v prihodnjih novembrih le med nami spet slovenski duhovnik. Najlepše pa bi seveda bilo, ko bi dobili na tem koncu Avstralije svojega dušnega pastirja, ki bi skrbel za rojake dežele sonca.

Prav lepe slovenske pozdrave vsem rojakom širom avstralske celine! — **Jože Vah**

HOBART, TAS. — Spotočiti moram, da sem letos v juniju izgubil svojo blago zakonsko družico **Mileno**: umrla je v HRHospitalu 23. junija. Pokojnica je bila rojena leta 1913 v Ajdovščini v družini Korobin. Dolgo vrsto let sva živela v srečnem zakonu in jo zelo pogrešam. Dolgčas mi je, saj sem ostal naenkrat sam v hiši in za vsa ženska dela. Morda bi se našla kaka starejša ženska oseba, ki prav tako kot jaz potrebuje družbo. V moji hiši bi dobila brezplačno stanovanje in hrano, da bi le skrbel za gospodinjstvo. Javite na Misli! — **Jerko Škevin**, po rodu iz Dalmacije.

SAN FRANCISCO, Ca., ZDA — Gotovo ste tudi v Avstraliji zasledovali poročila o hudem potresu, ki je bil prejšnji torek (17. okt.) popoldne v našem delu

Kalifornije. Na našem hribu ob robu mesta ni bilo posebne škode, južno od nas pa so ljudje reveži. Uradno je ugotovljeno nad sedem bilijonov dolarjev škode. Ne ravno daleč od nas je umrlo pod razvalinami 39 ljudi, pa točnega števila žrtev še ne vedo, ko to pišem (25. okt.). Električne telefone in vode ni bilo več ur, ponekod več dni.

Danes sem slišala na radijskih novicah, da se govori po Avstraliji, da je San Francisco popolnoma porušen. To pa ne drži. Novinarji radi napravijo novice bolj zanimive, s tem pa izgubijo na resnici. A vsekakor hvala za zanimanje in skrb, ki mi jo je v pismu izrazil p. Bazilij, urednik naših priljubljenih Misli. Tudi koperski škof Metod Pirih, ki je bil med nami nekaj dni v avgustu, nam je poslal pismo s sočutno vsebino. Moja bivša učenka iz Severne Kalifornije mi je telefonirala, čim je dobila telefonsko zvezo, kako je z menoj. Ponudila se je, da pride in mi pomaga, če potrebujem kako pomoč. Potem je tudi takoj telefonirala v Južno Kalifornijo, kjer sem službovala kot učiteljica 23 let, naj ne bodo v skrbeh za svojo bivšo učiteljico. Tam so nabrali mnogo živeža in raznih potrebščin ter vse odpeljali v Santa Cruz in v Watsonville. Večje trgovine z živili v San Franciscu in Oaklandu so tudi prispevale težke tovornjake hrane. Tukajšnje misijonske sestre matere Terezije, ki imajo vedno polne roke dela z lačnimi in zapuščenimi, v sedanjem položaju niso mogle storiti dosti več; so pa drugi priskočili, ki drugače mislijo le bolj nase.

Pismu dodajam razglednico Oaklandskega zalivskega mostu. (Žal je zaradi rdečkaste barve — prikazuje most ob sončnem zahodu — ne moremo uporabiti za tisk. Op. ur.). Promet se vrši po enem vodu v eno smer, po drugem v drugo. Del gornjega poda med dvema podpornikoma se je zrušil na spodnjega. Ponoči so žični loki med podporniki in tudi podporniki sami krasno razsvetljeni ter je z okoliških pobočij krasen razgled na most, na mesto, na zaliv in na zahodni del Oaklanda. Tam se je zdaj zrušil neki nadvoz in pod seboj pokopal avtomobile z ljudmi vred. Med njimi naj bi bila tudi ena naša župljanka, po rodu Filipinka. Vsaki dan ob petih odpelje z avtom iz Oaklanda. Na dan potresa — po posebnem božjem var-

SLOVENIAN FUNERAL SERVICE

Funerals of Distinction

A.F.D.A.

724 5408

17 Railway Parade, Fairfield, 2165

72 3093

Sydneyskim Slovencem v času žalovanja 24 ur dnevno na uslugo: v velikem Sydneyu, na deželi, v Canberri A.C.T., kakor tudi pri meddržavnih ali prekomorskih prevozih pokojnih.

stvu — pa je odšla že ob štirih. Nenavadno zanjo, a prav to jo je rešilo.

Kaj pa Slovenci v San Franciscu? Ob tem zadnjem potresu letos, hvala Bogu, nismo utrpeli posebne škode ali smrtnih žrtev. V severnem delu mesta, ob zalivu blizu Pacifika ("Marina District"), kjer je svet bolj peščen, se je nekaj poslopij popolnoma porušilo, druge hiše in zlasti stopnišča so pa močno razpokana. Dolgo bo trajalo, da bo spet varno tam stanovati. Začasno je ustavljen promet po 13,2 km dolgem zalivnem mostu (Bay Bridge), ki veže San Francisco proti vzhodu z zalivskim mestom Oaklandom in s celino. Pravijo, da bo popravljen že do konca novembra. Med tem časom pa morajo zgoščene vrste vozil ob jutrih in večerih potrpežljivo "drveti" preko Golden Gate mostu proti severu, ali pa po treh manjših mostovih, ki vežejo južni del našega mesta s celino. Slovenci in Hrvati, ki bivajo na krasnem polotoku južno od San Francisca (Santa Cruz in Watsonville), so z ostalimi prebivalci utrpeli več škoda, a brez človeških žrtev.

Ob tem potresu (manjši sunki se še vedno ponavljajo) ni naša slovensko-hrvaška cerkev imela posebnih poškodb. Nekaj malega je popadalo na tla in se razbilo in majhna, skoraj nevidna razpoka se je pokazala. Petje slovenskega cerkvenega zbora je bilo tri nedelje bolj šibko, ker je bil pevcem iz Oaklanda in okolice (to pa je ena tretjina zbora) promet otežkočen. In na dan po potresu smo bili le trije pri zahvalni maši v naši cerkvi. Sem pa gotova, da se je mnogo molitev dvigalo k Bogu za pomoč v stiski in v zahvalo od tistih, ki niso bili prizadeti. Med te srečne se štejemo tudi tukajšnji Slovenci, hvala Bogu!

Ta potres pa je oživil spomin na grozote tukajšnjega potresa leta 1906. Takrat se je porušilo kar tri četrtnine San Francisca in ker so počile plinske cevi, je uničevanje povečal še strašen požar. Naši starejši rojaki se tega še spominjajo. Takrat je med drugimi stavbami zgorela tudi edina slovensko-hrvaška cerkev na ameriškem zapadu, zgrajena tri leta prej. Nekaj Slovencev je takrat zbežalo v Oakland, večina pa se je zatekla na bližnji hrib na jugu mesta, kjer so nekateri rojaki imeli svoje preproste domove med pašniki in lepo urejenimi vrtovi. Po tistem potresu je na tem hribu bivalo poleg nekaj Italijanov, Rusov in drugih kar 95 odstotkov Slovencev. Imenoval se je Portrero Hill (portrero je španska beseda za pašnik), dobil pa je tudi naše domače ime, ki se je ohranilo do danes: Kranjski hrib. Zdaj je tam že bolj malo Slovencev, ker so se zaradi preureditve mesta morali izseliti v druge predele, največ spet na pobožja okoliških hribov. Od tam še radi prihajajo v slovensko cerkev, ki so jo zgradili na novo takoj po potresu leta 1906, leta 1912 pa povečali, ali boljše: zgradili no-

L. & E. K. Bayside Printing Service
Slovenska tiskarna

Poročna naznanila — Listke za konfete
Krstne Listke — Zahvalne Kartice
Vizitke — Pisemske Glave
Ter vse vrste knjig in računov.

Lastnik Lojze Kovacic

Very Reasonable Prices

A.H. 551 7451

89 CLARINDA ROAD, OAKLEIGH SOUTH 3167

HEIDELBERG CABINETS
FRANK ARNUŠ PTY. LTD.

Priporočamo se melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva po zmerni ceni.

7 LONGVIEW COURT,
THOMASTOWN 3074 TEL.: 465 0263
(Bundoora Industrial Park) A.H.: 459 7275

vo. Takrat je slovensko-hrvaška župnija štela nad 6.000 duš. Skozi desetletja pa se je seveda število vernikov zelo zmanjšalo.

Prisrčne pozdrave uredniku in vsem njegovim sodelavcem in seveda vsem bralcem Misli, ki tudi mene razveseljujejo sleherni mesec! — Zvesta naročnica Angela Gospodarič.

PERTH, W. A. — Kot vsako leto zopet pošiljam za naročnino in dar v sklad, obenem pa se iz srca zahvaljujem za naše drage Misli. Redno jih prejeman in me vedno zelo razveselijo. Pred dvema letoma ste oznanili tudi moj zlati jubilej: 14. november je moj dan. Letos bo že 52 let preteklo od moje poroke. Res, kako hitro beži čas! Iskreno vse pri Mislih in vse bralce pozdravlja Gina Terezija Gesmundo in mož Anton.

Med žeparji: "Včeraj sem nekomu vtaknil roko v žep, pa mi je, baraba, ukradel uro z roke."

KDO BI VEDEL Povedati . . .

. . . kaj gotovega o JAKOBU VODOPIVCU, ki je bil rojen leta 1921, Petelinje, župnija Pivka, v Avstralijo pa je prišel leta 1949. Umrl naj bi pred kakimi dvajsetimi leti, točne letnice in datuma pa žal ni, kakor tudi nista znana domačim kraj in vzrok njegove smrti. Po tem sprašuje Jakobova sestra Marija Čelhar, ki živi na Pivki. Hvaležna bo za sleherni sporočilo, ki bi ji pomagalo preko MISLI priti do podatkov o bratovi smrti.

**SMEH
JE ZDRAV
CELÓ OB
SODOBNI
LJUDSKI
MODROSTI...
/Uvoženo k nam
iz Slovenije/**

+ *Smešno je, če človek brez vesti reče, da ima čisto vest.*

+ *Čas je, da pokopljemo ideale, saj že zaudarjajo!*

+ *Vsak začetek je težak, zlasti začetek konca.*

+ *Čim bolj je oblast ljudska, tem težje jo je iztrgati iz rok posameznikov.*

+ *Pomanjkanje ovaduhov in policajev je nevarnost za oblast, njihov presežek pa za ljudstvo.*

+ *Zgoraj je vse po starem, spodaj je pa še hujše.*

+ *Neomajno zaupajo ljudstvu. Zato so mu obrnili hrbet.*

+ *Dolgo smo hodili po stopinjah tistih, za katerimi se je izgubila vsaka sled.*

+ *Kako se bodo bosonogi razveselili, ko bodo zvedeli, da so že štiri desetletja na pravi poti.*

+ *Če delavski razred ne bi imel hrbta, se mnogi ne bi imeli na kaj naslanjati.*

+ *Ne more biti drugače, saj so nam voli in troti obljubljali, da se bosta cedila mleko in med.*

REŠITEV "KRIŽ KRAŽ"-a v prejšnji številki:

1. smola; 2. mrčes; 3. očrnitev; 4. leninist; 5. Asinara; 6. tiran; 7. desant; 8. avt.

Rešitev so poslali: Jože Grilj, Lidija Čušin, sestre v Slomškovem domu, Ivan Podlesnik, Francka Anžin in Marija Špilar, Jože Petrovčič, Ana Kos, Jože Štritof. — Žreb je izbral Lidijo Čušin.

Mlad kavalir vedno znova in znova prosi za ples zelo ljubko mlado damo. Ko spet plešeta, ji pove tole: "Zanimivo: vsak ples, ki ga plešem z vami, se mi zdi krajši od prejšnjega..."

Mlada dama pa odgovori: "Zanimivo to ravno ni, res pa je. Veste, vodja orkestra je moj mož."

Melbournskim rojakom je na uslugo

ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN

LUBI PIRNAT

18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.

Telefon: 288 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.

Full denture service and repairs.

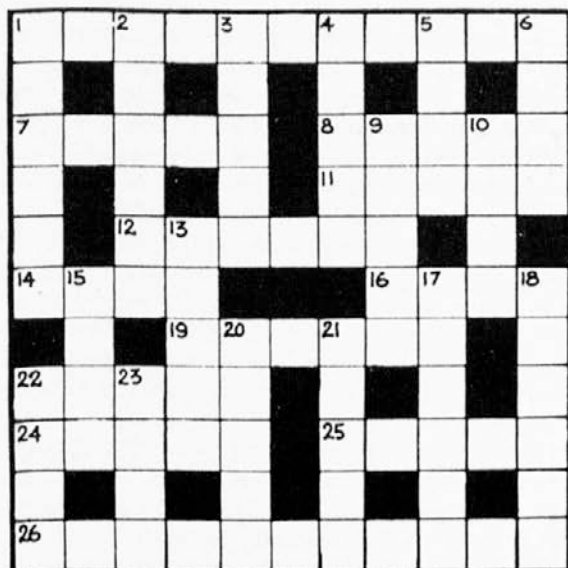
"Le zakaj morajo biti dekleta bolj lepa kot pa so pametna?"

"Veš zakaj? Ker fantje kar na splošno bolj gledajo kot pa mislijo."

Križanka (Ivanka Žabkar)

Vodoravno: 1. oseba, ki najema in plačuje za delo; 7. v Evropi pomladna rastlina; 8. od rose moker; 11. dežela na polotoku ob Trstu; 12. v začetku; 14. skupina ptic; 16. tujka za zdravljenje; 19. pripadnik posebnemu delu človeštva; 22. angleška utežna mera; 24. domača žival; 25. obdelan kos lesa; 26. prvotna dežela bivanja.

Navpično: 1. sladek sadež; 2. vijoličaste barve; 3. nič priljubljena žival; 4. moško ime; 5. del rastline; 6. storitev, vrednost; 9. kraj na Japonskem; 10. državna blagajna, tudi državno premoženje nasploh (iz latinščine); 13. pozno; 15. prevozno sredstvo; 17. popustiti, pomiriti se; 18. glavno mesto Turčije; 20. kraj na Štajerskem; 21. posoda za prenos vode; 21. neradodaren; 23. nobena stanovanjska stavba ni brez njih.

Rešitev pošljite do 6. decembra na uredništvo!

KRAŠKI IZLIVI – Pesmi Marcele Bole, Melbourne. Cena 7.– dol.
ISKANJE – Pesmi Petra Košaka, Melbourne. Cena 3.– dol.
CVET LJUBEZNI – Pesmi Ivana Lapuha, Melbourne. Cena 4.– dol.
SVETO PISMO NOVE ZAVEZE v prikupni žepni izdaji. Z opombami in kratko razlago težko razumljivih mest. Cena 6.– dolarjev.

KRISTJAN MOLI je naslov molitvenika s 305 stranmi. Cena 5.– dol.

HVALIMO GOSPODA je zbirka ljudskih cerkvenih pesmi (z notami) v obliki molitvenika, z dodatkom stalnih mašnih in drugih molitev. Cena je 5.– dol. Ista pesmarica v skrajšani obliki stane 2.– dol.

HOJA ZA KRISTUSOM je knjižica v obliki molitvenika, ki obsega nesmrtno spise Tomaža Kempčana. Cena 5.– dolarjev.

SHEPHERD OF THE WILDERNESS – Angleški življenjepis misijonarja Baraga v žepni izdaji. Spisal Bernard J. Lambert. Cena 2.– dol.

DREAM VISIONS – Cankarjeva knjiga "Podobe iz sanj" v odličnem angleškem prevodu. Slovenian Research Center, USA. Cena 12.– dol.

MEN WHO BUILT THE SNOWY – O življenju ob graditvi Snowy Mountains projekta napisal v angleščini Ivan Kopal. Cena 8.– dol.

THE GLIMMER OF HOPE (Svit upanja) – Izšla v angleškem jeziku v samozaložbi pisca Jožeta Komidarja, N.S.W. Obsega spomine na Loško dolino med revolucijo in razmišlja o komunizmu. Cena 6.– dol.

THE SLOVENIANS FROM THE EARLIEST TIMES – V angleščini je napisala slovensko zgodovino Dragica Gelt. S številnimi slikami opremljena knjiga je izšla v Melbourneu. Cena 22.– dolarjev.

Imamo še več knjig našega matičnega, zamejskega in zdomskega trga.

LEPOTE SLOVENSkih CERKVA je monumentalna knjiga z 283 barvnimi posnetki. Avtor slik je Jože Anderlič, besedilo pa je napisal dr. M. Zadnikar. Cena 49.– dol.

GORIŠKE MOHORJEVKE 1989 so še na razpolago za ceno 30.– dol.

ZAPOJMO, FANTJE! je naslov žepni izdaji narodnih in ponarodelih pesmi, ki jih pojemo navadno v veseli družbi. Izdal je pesmarico izseljenski duhovnik C. Turk v Nemčiji. Vredna je cene 5.– dolarjev.

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

pozdravlja vse rojake
in bralce MISLI
s pristrčnim vabilom:
**KADAR SE MUDITE
V CANBERRI,
OBISČITE NAS!**

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš DOM, poznan pod imenom TRIGLAV, na Irwing Street, PHILLIP (CANBERRA), A. C. T., je odprt gostom vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikega petka in večera božične vigilije) od 11.30 a.m. do 11.45 p.m.

Nas bar je odprt od 11.30 dopoldan dnevno ter nudi tudi številne slovenske pijače. Kuhinja servira okusno domače pripravljeno hrano vsak dan od šestih do devetih zvečer, ob nedeljah pa tudi od poldne do druge ure in od šeste ure zvečer.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!

Pri nas Vam bo tudi vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

FOR ALL YOUR
TRAVEL REQUIREMENTS:
AIRLINES
TOURS
CRUISES
COACHES
ACCOMMODATION
TRAVEL INSURANCE

PLEASE CONTACT:
ANGIE - CHARLES - or ERIC
G R E G O R I C H

DONVALE TRAVEL

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Victoria 3109
Telefon: 842 5666

Lic. No:
3 0 2 1 8

SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

POLETI DO LJUBLJANE, ZAGREBA, TRSTA in DUNAJA
/enako do RIMA, BEOGRADA, FRANKFURTA . . . /

Zelo dobre ekonomske prilike
za obisk lepe Slovenije
in vseh strani sveta . . .

*Pokličite ali obiščite naš urad za podrobnejša pojasnila,
da Vam lahko pomagamo pravočasno dobiti potni list in jugoslovansko vizo!*

Ne pozabite, da je že od leta
1952 ime GREGORICH dobro
poznano in na uslugo vsem, ki
se odpravljajo na potovanje!
PRIDEMO TUDI NA DOM!

ERIC IVAN GREGORICH
DONVALE TRAVEL
1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 842 5666

